

Pozdrav vlade Ciril- Metodovi skupščini

Ob 15letnici ptujskih dogodkov ustvar-
ajo radikalni privilegije za Nemce na
slovenski račun.

Ze dalj časa opazujemo, kako tako-
zvana «Narodno» - radikalna stranka
prodaja naše posestno stanje Nem-
cem, da si na ta način pridobi par
nemških glasov. Ta stranka je pred
volitvami sklenila pakt z Nemci, in z
vladino podporo je naše umetno Nem-
stvo zopet dvignilo glavo. Ta protina-
na politika se je nadaljevala po vo-
litvah in vsak dan imamo znake o
čudenem početju radikalov. Radikal-
ska vlada se namreč prav malo
razlikuje po metodah in načelih od
nekdanje dunajske vlade.

Iz Beograda prihaja zopet značilna
vest, ki je obenem pozdrav ptujski
skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda.
Kakor znano, je po prevratu v Ljubl-
jani ustanovljena nemška gimnazija
propadla, ker ni imela dovolj učencev.
Po avstrijskem in ravno tako po srbs-
kem zakonu bi bila ustanovitev nem-
ških paralel na kakšnem slovenskem
zavodu potrebna prijava vsaj 50 di-
jakov. Minister prosvete Miša Trifu-
novič pa je na zahtevo nemških po-
slancev Kraffa in Schauerja dovolil,
da se v Ljubljani ustanovi nemške
gimnazijske paralele, če se
prijavi 30 učencev. Naravno,
da je agitaciji lahko segnati to šte-
vilce dočkov in deket za en razred, in
država bo na ljubljanski realni gimna-
ziji otvorila te dni nemške vzpored-
nice.

Istočasno se bje smrtni boj
ženske realne gimnazije v
Ljubljani. Vlada je sicer sklenila,
da ta zavod, ki je delo napredne ljub-
ljanske občine, podrži, ali po stari
radikalni navadi je ostalo pri besed-
lah. Te dni razglasa klerikalni magi-
strat, ki mu je ta zavod trn v peti, da
se ukine prvi razred. Kakor čujemo, je
ministerstvo prosvete javilo, naj se ta
razred otvori na stroške države, zdaj
pa je občina začela nagajati radi pro-
storov, hoteč, da se že zdaj reši celo
vprašanje odkupa licejskega poslopja.
Tako se po krivdi občine in sokrivdi
vlade ima upropasti edina ženska
srednja šola v Sloveniji.

Težke obtožbe so to, a žal uteme-
ljene. V Ptuju se sestajajo danes na-
rodnjaki, da podpro narodno šolstvo:
v Ljubljani vlada ustanavlja Nemcem
gimnazijo in to proti zakonu. Za pol
milijona štajerskih Slovencev se je bil
desetletja boj za celjske paralele, za
15.000 Polunemcev v Sloveniji se že
nocoj najde pokričje. In to v času, ko se
vlada pripravlja na energično redukci-
jo prosvetnega budžeta, ko nam radi-
kali grozijo z zaprtjem raznih srednjih
šol in ko ni mogoče izbiti iz njih v
novem proračunu niti za dinar poviša-
nih prispevkov za naše narodno šol-
stvo! Pač pa sta si minister prosvete
in finance izmislila proti jasni določbi
ustave same naravnost grozno poviša-
nje, odnosno uvedbo taks za izpite in
spriznala na univerzi. Menda bodo
radikalni iz denarja, ki ga hočejo izsiliti
od ubogih naših študentov, plačevali
Nemcem — gimnazije.

Občutek imamo, da so nemške pa-
ralele v Ljubljani le začetek koncesij
na narodni račun, s katerimi si hočejo
radikalni zagurati zavezništvo Nem-
cev za jesensko zasedanje parlamenta.
Ze nam poročajo iz Štajerske, da posl.
Schauer pripravljajo obsežno akcijo za
zopetno otvoritev nemških ljud-
skih šol v nekaterih mestih in kra-
jih, kjer so še ostali sledovi nekdanje
nemškutarstva!

Daleč smo prišli. Radikalni so otvori-
li pravo trgovino z narodnimi intere-
si in se polagoma razvijajo v začetni-
ke našega nemškutarstva. Manjka samo
še, da se pod njihovim okriljem
oživi nekdanja štajerska stranka.
V ozadju pa se škodoželjno reži kleri-
kalizem, ki drži in podpira to vlado.
Njemu je vsaka slabitev slovenskega
narodnega šolstva dobrodošla, če mu
lastna pšenica gre v klasje in če radi-
kali podpirajo šentivško gimnazijo ter
ščitijo srednjevoške nunske šole, jim
je klerikalni blagoslov zasiguran.

Če bo šlo tako naprej, se bo mora-
la Ciril - Metodova družba pripraviti
na posebno delo: na obrambo narod-
nega šolstva v narodni državi.

Mariborski občinski svet nesklepčen

Maribor, 7. septembra.

Za nocoj je bilo sklicano ob 19. tretje
nadaljevanje VII. redne občinske seje.
Zadnjič je postala seja šele eno uro po
sklicanju sklepčna. Tudi danes so se ob-
činski svetniki tako pozno sešli, da so
šele po 20. uri torej čez eno uro konsta-
tirali sklepčnost. Nato je župan najprej
ugotovil, da je pozabil za prejšnji dve
seji imenovati overovatelja zapisnika. Po
daljšem iskanju je našel dva občinska
svetnika, ki sta bila pri obeh sejah ter
ju imenoval za overovatelja. Nato je žu-
pan javil, da je treba imenovati namesto
odstojnega gospoda Bureša v stano-
vanjski urad novega člana z liste najem-
nikov. Z občinskih klopi pa so začeli žu-
pana spraševati, kaj je s čestitko k roj-
stvu prestolonaslednika. Dr. Leskover je
že vstal in hotel staviti predlog, češ dan-
es slavimo..., župan pa ga je prekni-
nil, češ da je seja za par minut prekni-
la in naj se načelniki klubov podajo v nie-

govo sobo, radi posvetoovanja za prised-
nika v stanovanjski urad.

V županovi sobi so se potem dolgo
posvetovali. Skozil odprta vrata je bilo
slišati v dvorano neprestano je župana
govoriti, ki je končno prišel javit, da dru-
štvo najemnikov ni več zadovoljno z do-
sedanjo listo in bodo zato prisednika še
le pri prihodnji seji volili.

Med tem pa je odšel en občinski svet-
nik in seja je zopet postala nesklepčna.
O. Bahun je zato predlagal preložitve ob-
činske seje za turek, kar je bilo takoj
sprejeto. Župan je sicer ob koncu skušal
dati odsetnik občinskim svetnikom mo-
ralne lekcije o prevzetih dolžnostih, toda
te pridige menda ne bodo dosti zalegle.
Danes so namreč poleg klerikalcev manj-
kali tudi demokrati, ki so se očividno
naveli robotanja pod županom Grčar-
jem, ki jim za ogromno delo vedno meče
polena pod noge in kar le more nagaja.
Sploh pa se je pričakovalo, da bo župan
za danes, ko je bil razglašen državni
praznik, sklical samo slavnostno sejo, ki
bi v tem slučaju gotovo tudi drugače iz-
pela.

Konec mariborske stavke

Maribor, 7. septembra.

Nocoj so imeli stavkujoči delavci
mariborske delavnice južne železnice
v Gambrinovi dvorani zopet sestanek,
na katerem bi se imeli vnovič posveto-
vati, ali naj začnejo z delom ali ne.
Sestanek je pokazal žalostno sliko
desorganiziranega delavstva. Od 1571
stavkujočih se je udeležilo shoda le
kajih 400, ostali so apatični in se se-
stankov sploh ne udeležujejo, češ, bo-
mo že zvedeli, kaj bodo sklenili. Dose-
dajnih voditeljev, ki so delavstvo te
dni še navduševali za stavko, zlasti g.
Zorge in Makuca iz Ljubljane ter po-
slanca Zebota, sploh ni bilo več blizu.
Porazen učinek na stavkujoče je na-
pravila tudi vest, da je prišlo večeraj
v Ljubljani na shod «Neodvisnih», ki
bi naj po prerokovanju g. Makuca imel
odlično manifestirati za stavkujoče ter
s tem obenem vplivati na dober izid
stavke, le okrog 300 delavcev.

Pod temi vtisi se je vršil nocojšnji
shod pri Gambrinu. Pri glasovanju,
ali naj začne delavstvo z delom, se je
večina glasovanja sploh vzdržala. Po-
tem pa jih je kakih 30 glasovalo za
nastop dela, enako število pa proti.
Socialistični zastopnik g. Krajnik je
v daljšem izjavljanju kazal na nerodno
vodstvo stavke, ki ni znalo uporabiti
ugodnih momentov za častno likvida-
cijo stavke, kar bi se bilo lahko zgodi-
lo zlasti ob prevzemu južne železni-
ce po državi, ker je nastopilo s tem
popolnoma novo stanje za železnice-
raje, dalje o priliki ukinitvega militari-
zacije in podobno. Nova uprava itak od-
klanja odgovornost za razmere pred
1. septembrom.

Večina delavstva je Krajnikov go-
vor molče odobraval, razburjeniji
elementi pa so ugovarjali, češ, ne gre
do prositi za delo. Končno je prevlada-
lo pri večini mnenje, da delavstvo v
ponedeljek nastopi z delom pod pogo-
jem, da ne bo radi stavke nobenih
žrtvev.

Z enakim neuspahom je končala tu-
di stavka v tovarni Doktor in drug,
kjer so delavci dosegli le 20odstotno
zvišanje, kar jim je bilo obljubljeno že
pred izbruhom stavke. Videti je, da
delavstvo v Mariboru nima več pravih
voditeljev.

Politične beležke

+ JDS napreduje. Klerikalcem to ni
prav, zato pa — kakor že 20 let — pišejo,
da propada ali pa da je že propadla. Pred
volitvami so združeni nasprotniki pro-
rokovali, da demokrati ne dobe nobenih
glasov. Vendar je 14.000 kroglic bilo od-
danih za nje. Zda se ko se začenja teme-
ljita reorganizacija stranke, je krisk SLS
spet na dnevnem redu. Težka razočara-
nja je doživela JDS v svojem požrtvoval-
nem boju, a žrtve, ki jo je doprinesla dr-
žavi, ne bo zaman. Radikalni režim, ka-
kor je sedaj na dnevnem redu in s podpo-
ro SLS uganja svoje orgije, nam priča
na eni strani, kako neizmerno težko do-
so izvršili slovenski demokrati, ko so za-
drževali radikalno zver, dokazuje nam
pa tudi, kako je edino zdrava ideologija
Jugoslovenstva, ki je utelešena v demo-
kratskem programu. Vsa razočaranja nad
srbskimi, hrvatskimi, slovenskimi sepa-
ratisti, ki med sabo tekmujejo, kdo bi
se pokazal manjšega, ne morejo prece-
niti pravilnosti naše smeri. In če je SLS
in njenim skritim zaveznikom prav ali ne,
mi smo tu in klerikalni napadi so naj-
boljši dokaz naše sile pa tudi našega —
napredka.

+ Korošec na kolenih pred Pašičem. V beogradskih «Novostih» vidimo
lepo sliko, ki prikazuje dr. Korošca na
kolenih pred Pašičem. Pod sliko je tekst:
«Pašič: Kakor je oče sprejel izgubljenega
sina, tako tudi jaz tebe sprejemem, dragi
Antun.»

+ Dr. Koroševci razgovori v Za-
grebu. Blokaški listi poročajo, da je
podpredsednik Radičeve stranke prejel
obvestilo, da ga obišče dr. Korošec na
svoji poti preko Zagreba v svrhu Infor-
macij o rezultatih Radičevega potovanja
in da razloži svoje stike z radikalnimi
faktorji. Dr. Korošec se bo sestal tudi z
zastopniki Hrvatske Zalednice, da se
prepriča o ustavitvi enotnega hrvatskega
opozicijskega bloka. Z dr. Spahom
se dr. Korošec ne bo sestal, ker je bala

Informiran o nazornih Jugoslovenske mu-
slimanske organizacije po muslimanskili-
emtsarjih, ki so se te dni mudili v Ljub-
ljani.

+ Bahavost klerikalcev. Večerašnji
«Slovenec» priobčuje oklice anonimnega
«Bosanskega odbora» v Ljubljani, ki po-
zivila Slovence, da naj nabirajo prispev-
ke za veliki zvon katoliške katedrale v
Sarajevu. «Slovenec» piše med drugim:
«Z vso opremo bo stal (veliki zvon) ravo-
no en dober milijon kron. No, kaj je nam
Slovenecem en milijon, ki zapljemo zdaj
na leto samo zadanečega vina za 3 — 4
tisoč milijonov, nezadanečega pa vsaj še
enkrat toliko, — nevestvi še vse druge
pljačali. Pred volitvami je «Slovenec» pi-
sal, da bomo Slovenci kmalu berači, se-
daj pa trdi, da en milijon ni nič, ko lahko
zapljemo na leto 10 milijard. To klerikal-
no bahavost naj si ljudje zapomnijo!»

+ Prav po radikalno. V Beogru-
du je v četrick izzvalo veliko senzacijo
dejstvo, da je prometni minister dr. Jan-
ković, ki zastopa obenem min. predsed-
nika dal na poslopu min. predsedništva
in na hiši ministarstva saobračaja izvesti
najprej srbsko zastavo in šele poleg nje
(na levi strani) tudi državno. Vsa osta-
la ministarstva in drugi državni uradi so
izvesili le državno zastavo. V neradikal-
skih krogih se ta čin ministra Jankovića
ka najostrejšje obsoja kot brezaktana
zloraba velikega dogodka in plemensko-
šovinistične svrhe. Afera utegne imeti
politične posledice.

+ Velike homatije povzročila dr.
Šurmin s svojimi zagoneznimi naklepi
v blokaških krogih in iz radičevega tiska
frčijo na njegovo glavo ostre pišce. Po-
seбно «Slobodni Dom» smatra dr. Šur-
mina že za nekakega neobatinša. Pač
pa ima dr. Šurmin za seboj «Obzor»,
širar glavni urednik dr. Dežman je njegov
najbližji komiliton. Dr. Šurmin baje stoji
na čelu akcije za ustanovitev nove stranke,
ki bi se odcepila od radičevstva ter
se trudila za sporazum s Srbij. Kakor po-
roča oveska «Die Drau», se je dr. Šur-
min nedavno mudil v Osijeku ter za svojo
akcijo pridobil znaten del tamošnjih za-
jedničarjev. Šurminovi pristaši namera-
vajo v kratkem začeti izdajati svoj or-
gan.

+ Za vse poraben je minister ver-
dr. Janjič. V Ljubljano je šel pogajati se
s klerikalci, sedaj je šel pa v Skopje,
kjer je zborovanje pravoslavnega du-
hovništva, ob enem bo pa poskušal priti
v stike s turškimi poslanci, da bi jih pri-
dobil za nadaljevanje podporanja radi-
kalske vlade. Čuden duhovnik, ta dr. Jan-
jič!

Po svetu

— Krvav konec «nemškega dne» v
Nürnbergu. V nedeljo so imeli Nürnber-
žani svoj «nemški dan». Prireditev je
končala krvavo. Proti večeru je prišlo
v predmestju Steinbühl do spopadov, pri
katerih se je neki profesor poslužil orož-
ja. Neki delavec, oče peterih otrok, je
padel, zadet od strelav, neka druga ose-
ba pa je bila težko ranjena. Tako kon-
čujejo «nemški dnevi» popoloma v stilu
prirediteljev: v krvi, mržnji in podga-
nomu sovraštvu do vsega, kar ne čuti
z velenostjo predrznostjo.

— Grof Hoensbroech umri. V Berlinu
je te dni umrl grof Hoensbroech, bivši
jezuit, ki je pozneje stopil iz reda «ve-
likih inkvizitorjev» ter prestopil k pro-
testantizmu in postal zagrižen sovražnik
jezuitizma, katerega je pobijal v svojih
spisih.

— Pij XI. birmanski boter Zitinega
sina. Pred kratkim se je v Lekvečiji,
kjer sedaj stanuje ostanek Habsburgov-
cev, vršila birma Zitinega najstarejšega
sina Otona. Po poročilu dunajskega li-
sta «Staatswehr» je bil Otonu za birman-
skega botra — papež Pij XI. Pa pra-
vijo, da ni zvez med papežem in Habs-
burgovci.

Prosveta

Slovenski in hrvatski naraščaj
pri Jakopiču.

Prostori Jakopičevega paviljona se že
delj časa adaptirajo za novo razstavo,
ki se otvori danes ob 11. uri dopoldne
ter bo, dasi nepopolna, vendar značilna
slika snovanja in dela mladih Slovencev
in Hrvatov na polju slikarske umetnosti.
Razstava obsega tri prostore. V sobi
levo od vhoda vise Pilonove oljnatne si-
ke. Po številu jih je nad 20. Pilon doslej
še ni razstavil olj; njegova sedanja dela
predstavljajo razvojno fazo zadnjih dveh
let. Tipično so pokrajine iz Vipavskega,
katerim je podčrtal Veno Pilon rezek iz-
raz tudi v sliki; njegovi portreti, zelo
zanimivi, so dela v komprimiranem izra-
zu, ki ne išče slikarskih efektov. Pilon
polaga vso važnost na koncizen izraz
ter je na tem polju dosegel prav lepe
uspehe. Posebej je vredno opozoriti na
njegova tiložitja, ki so pravi kabinetni
kosi.

Poleg Pilona razstavlja kolektivno Bo-
židar Jakac. Novomeščana po rodu, po-
znamo Jakca s prejšnjih razstav kot gra-
fika. V tehničnem oziru kaže Jakac ogro-
men napredek. Njegov izraz je hudo iz-
brušen. Lesorezi Jakčevi so prvovrstna
dela, in se ni čuditi, da je celo norveški
slikar Edvard Munch zamenjal z Jakcom
eno svojo grafiko. Jakac in Pilon sta, ki
po številu, vsebinski in izrazni sili svojih
del dominirata nad vsemi ostalimi raz-
stavljalci.

V salonu pri vhodu so razstavili Hr-
vat in Slovenec. Od prvih vidimo tu čla-
ne «Proleterskega salona» v Zagrebu. Tu
je Milivoj Uzelac, virtuoz čopiča. Gecan,

nejasen, toda zanimiv. Trepše, močan
akvarelist in dober grafik, zastopan z
osmimi litografijami in šestimi bakropisi,
ki izražajo socialne in slične sodobne mo-
tive. Tudi Varaja, pokrajinski akvarelist
je med njimi, in Tartaglia, Dalmatinec,
ki ima samo eno sliko, a kljub piči kvan-
titeti priča, da je eden izmed stebrov
hrvatskega mlažšega slikarstva.

V tem oddelku najdemo dalje A. O.
Kosa, nekoliko dekorativnega, toda do-
breza slikarja, ki nam kaže svoj razvoj
v mondenega portretista. Poleg drugih
slik je Kos razstavil Graseljev portret,
katerega je naročila ljubljanska mestna
občina. — Fran Zupan, znan z lanske ko-
lektivne razstave in s prejšnjih razstav,
je zastopan tu pot s štirimi akvareli in
z dvema večjima oljema. Vavpotič je de-
korativen, neizdelan in mlad.

Plastiki je odmerjen pičen prostor. Fr.
Kralj razstavlja 3 m dolg in 1.50 m visok
reliéf «Pieta» iz nabrežinskega kamna.
Tone Kralj ima eno rezbarijo, Napotnik
pa dekorativnega «Sršena». Valentin Kos
je razstavil tri plakete in eno žensko fi-
gurico iz gipsa.

Občinstvo, zlasti ono, ki je prišlo na
velesajem izven Ljubljane, na razstavo
posebno opozarjamo. Priporočamo mu,
da si mlado slovensko in hrvatsko umet-
nost dobro ogleda. Našlo bo v njej svoje
zadovoljstvo, in mogoče se med obisko-
valci najde tudi kdo, ki si omislil eno ali
drugo razstavljeno delo. Opozarjamo zla-
sti na slike Vena Pilona in Božidarja
Jakca.

Sprememba opernega repertoarja v
Ljubljani. Zaradi velikega uspeha gospe
Wesel-Polla, tenorista dr. N. Naste, gg.
Betetta in Levarja pri sinočnji operni
predstavi se na splošno izraženo željo
v nedeljo dne 9. septembra ponovi ope-
ra «Rigoletto» s istimi solisti v glavnih
vlogah, to je gg. Betetto, Levar, Stili-
gojeva itd. V turek dne 11. septembra
«Carmen», v sredo dne 12. septembra
«Tosca». Vse te predstave z gostovanjem
g. dr. M. Naste.

Ljubljanska opera. Sinočnja operna
predstava «Rigoletto» je bila izvrstna;
kar dva odlična gosta ga. Wesel-Polla in
g. dr. M. Nasta, prva kot Gilda, drugi
kot vojvoda, g. Levar kot dvorski no-
rec in g. Betetto kot Sparafuzile, to je
bil kvartet glavnih solistov, ki so dvi-
gnili predstavo na visoko umetniško stop-
njo. Ga. Wesel-Polla je imela sinočnj iz-
redno srečen večer in s svojo sijajno
koloraturo je briljirala, kakor menda še
nikoli v Ljubljani. Za svojo prekrasno
petje je žela obilo priznanja in ji je bil
poklonjen soplek G. dr. Mih. Nasta je te-
nor velikega stila; njegov material je
svež, sočen, zvonk kakor bron in kultiv-
viran do popolnosti; v igri je prav dober
a sinočnj brez individualnih potez. Ker
ima vrhu vsega zelo ugodno zunanost,
je bil njegov prvi nastop zmagovit. Pu-
blika ga je pozvala z g. Wesel nešteto
krat pred zastor. Odlični je g. Betetta
«bravo» in g. Levar je za svojo prizna-
no izbornu kretnico norea, ki ga je pel
in igral imenitno, žel dvakrat celo pri
odprtem zastorju specialen aplavz. Gle-
dališče je bilo razprodano in več pose-
tnikov je moralo celo oditi, ker je zmanj-
kalo vstopnic. Večer je bil zelo živahen.

Veseloigra «2 x 2 = 5» se ponovi
v ljubljanskem dramskem gledališču dan-
es z Rogozom v vlogi pisatelja Abla.
Začetek ob 20. uri.

Sport

Finale za neoficijelno nogometno pr-
venstvo Jugoslavije. S. K. Bačka iz Su-
botice igra v nedeljo v Zagrebu finalno
tekmo s Haškovo za njegov jubilejni po-
kal. Izid te tekme se pričakuje v Zagrebu
z velikim zanimanjem. — V soboto igra
v Zagrebu tudi prvorazredna dunajska
Admira in sicer s Concordijo, v nedeljo
pa z Gradjanskim.

Ilirija: Jadran — Ilirija: Hermes.
Danes ob 16.30 se vrši na igrišču Ilirije
nogom. tekma med Ilirijo in Jadranom.
Jutri ob istem času med Ilirijo in Hermeso-
som. Z ozirom na bližnje tekme Ljublja-
na: Celovec in Ljubljana: Zagreb tvori
srečanje vseh treh prvorazrednih ljubljani-
skih klubov, ki postavijo v boj vse svoje
najboljše igralce, podlago za sestavo re-
prezentančnega moštva Ljubljane. — V
današnji tekmi obhaja srednji krilec Il-
rije Zupančič III. jubilej stote tekme za
svoj klub. «Lado» igra tretjo sezono v
prvem moštvu Ilirije; razvil se je v enega
najzanesljivejših in najboljših pa tudi
najbolj priljubljenih nogom. igralcev.

Službene objave Ljubljanske nogo-
metnega podsaveza. (Iz seje posl. odbo-
ra 5. t. m.) — Prvenstvene tekme 8. in
9. t. m. so razvrščene sledeče: 8. t. m.
Lask: Slavija igrišče Ilirije ob 10.45,
predigra rezerv ob 9. uri. — 9. t. m. Pri-
morje: Svoboda Igr. Primorja ob 10. uri.
Službena odbornika g. Černe na igr. Il-
rije in g. Vončina na igr. Primorja. —
Za prvenstveno tekmo Maribor: Rapid
9. t. m. v Mariboru se je vsled dopisa
PO. od 28. avgusta zaprosilo za delegi-
ranje sodnika iz Zagreba; odgovor pre-
jme PO. direktno od ZNS. — Citajo se s
pravom nastopa dne 8. septembra za S.
D. Šostanj; Kindhofer Rudolf, Spira Ja-
kob, Szabo Stefan, Szabo Ivan. Nadalje
s pravom nastopa dne 14. septembra za
S. K. Jadran (Ljubljana): Sottler Adolf,
Drucker Otakar, Raguz Peter. Nadalje s
pravom nastopa 20. septembra za Athle-
tik S. K. (Celje): Urch Franc, za LSK.
Zora (Trbovlje): Lebeničnik Josip, Lebe-
ničnik Franc, Plahutnik Viktor, Fritz Jo-
sip. Nadalje s pravom nastopa 7. marca
1923 za SK. Slovan (Ljubljana): Pobeška

Objave

× Citatelj! Ne samo vsak planinec,
vsak dijak itd., marveč tudi vsak trgo-
vec in obrtnik, vsak učitelj, duhovnik,
vsak poslovni človek in zlasti vsak ob-
iskovalec velesoja ter sploh vsakdo
mora poznati in imeti Badiurov «Vodilo
po Sloveniji». O vsakem kraju najlaj
v «Vodilu» vse, kar hoče izvedeti o
njem. Podatki, slike, zemljevidi, načrti,
zdravilišča, kopeli, prirodne in zgodovins-
ke znamenitosti, izleti, alpske ture, tujski
promet, lov, trgovina, obrt, prebiva-
stvo, uradi, v Vodilu je vse! Dobiva se
za 100 Din v vseh knjigarnah in pri za-
ložni knjigarni Kleinmayr & Bamberg v
Ljubljani.

× Češka obec v Ljubljani. Danes sve-
čer se udeležimo polnoštevilo sokolske
slavnosti na Taboru! Sestanka v Naz-
domu n!

× Občni zbor Glasbene Matice v Ce-
lju se vrši v turek dne 21. septembra ob
20. uri v ravateljovi sobi Glasbene Ma-
tice z običajnim dnevnim redom.

× Glasbena Matica v Mariboru je pri
pregledovanju svojega celokupnega in-
ventarja našla, da ji manjkajo razne mu-
zikalije, godala ter posamezni kosi opre-
me, oziroma pohištva. Na podlagi to-
stavnih poizvedb in zapisikov se je ugo-
tovoilo, da so bili manjkajoči predmeti
pri raznih prilikah in sicer že tekoni
vojne, ko je bil lastnik vsega inventarja
še tedanji «Marburger philharmonischer
Verein», kakor tudi po vojni, ko je po-
stala lastnica Glasbena Matica v Maribo-
ru, izposojeni raznim interesentom, ki
izposojenih stvari še do danes niso vr-
nili. Ker je teh stvari mnogo, Matica
vsake posebej ne more iztirjati, vsaj
česar pozivlja vse one, ki imajo ali od
«Marburger philharmonischer Verein» ali
od Glasbene Matice v Mariboru izpo-
sajene muzikalije, godala ali kose opre-
me, bodisi da nosijo predmeti drukice-
ni žig ali ne, da jih nemudoma izročijo
upravitelju Matice, g. Kavčiču, Goetzo-
va hiša, III. nadst., ali pa da ravnotam
naznanijo, da želijo obdržati predmete še
dalje na posodo in da v tem slučaju
podpišejo primerno potrdilo. Proti izpo-
sojevalcem, ki bi se pozivu ne odzvali,
bo postopala Matica potom sodišča. Ker
je nadalje pričakovati, da je mnogo teh
predmetov založenih, se naprošajo vsi,
ki bi vedeli v tej smeri za podatke, da
jih naznanijo na gornji naslov.

× Mesto učitelja (učiteljice) klavirja
na Glasbeni Matici v Mariboru, s popo-
lošno zaposlenostjo in z značajem stalnosti
se razpisuje in se odda s 1. oktobrom t.
l. Računa se na prvovrstno, v poučevanju
izvezbano moč. Redna, celoletna pla-
ča je ista kakor državnih strokovnih
učiteljev(ice), nakazuje se mesečno v na-
prej skoki vse leto; nadure se nagrajuje
posebej. Osebn doklade se odmerjajo
pogodbeno po draginskih razmerah. —
Prošnje, opremljene s prepisi izpričeval-
naj se pošljejo do dne 16. septembra
Glasbeni Matici v Mariboru; podrobna
pojasnila se dobijo istotam.

× Slovensko trgovsko društvo «Mer-
kura» v Ljubljani priredi v sredo dne 12.
septembra 1923. ob 8. uri zvečer v dru-
štvenih prostorih izredni občni zbor s
sledočim dnevnim redom: 1.) Pozdrav
predsedstva. 2.) Izročitev diplom 2 čast-
nim članom. 3.) Izpovedba pravil. 4.)
Določitev članarine. Vse p. n. člani se
vabi, da se občnega zbora polnoštevilo
udeležijo. — Odbor.

× Družba sv. Cirila in Metoda je pre-
jela od tvrdke Iv. Perdan kot nadaljnji
prispevek od družbenih vzilgale znesek
30.200 K in prispevek od družb. čaja 2
leto 1923. 4000 K. G. Ant. Hren, nadu-
čitelj v Studenih pri Mariboru je za
kazal družbi znesek 105 Din, ki se je
nabral ob priliki prijateljskega sestaa-
ka pri tromejniku v Trtkovi-Prekmarji
med učiteljskim in sicer po večini do
maščni. C. M. podružnica na Brdu pa
Lukovici je nakazala družbi polovico
čistega dobička od priditve naše dne 24.
in 25. septembra v znesku 2581.25. Iskrena hva-
la prirediteljem in sodelovalcem!

× Akademski inštruktorji se vabijo
da se udeležijo zborovanja, ki se bo vr-
šilo v svrhu stabiliziranja honorarjev do
10. septembra v sobi št. 77 univerzite-
nega poslopja ob 10. uri dopoldne.

× Razpisana mesta pri osrednjem ur-
du za zavarovanje delavcev. Pri osre-
dnjem uradu za zavarovanje delavcev
Zagrebu je popolniti več pravniških, 1
karniških, knjigovodskih, pisarniških
služiteljskih mest. Natandnejši pogoji
razvidni iz natečaja, ki bo v kratkem o-
javljen v vseh uradnih listih naše drž-
ve. Termin do 20. septembra 1923.

× Pri oblasti inšpekciji dela v Ma-
boru je namestiti administrativnega i-
sarniškega uradnika z večletno prak-
event. inženjerja. Prejemki so onih č-
favnih uradnikov določeni po razredu
položaja. Prošnje je opremiti s kolke-
po 8 in 10 Din in izpričevali, rojstni
listom in domovnico je vpslati istem
uradu do 15. septembra.

× Higijenična česalnica za dame
Fettich-Frankheim, Ljubljana, Kongre-
t trg 19. Negovanje las. Ondulacija. B-
vanje z L'Oreal Henné. El. masaža il
Manikura. Izvršuje vsa lasna dela. I-
puje odpadene in odrezane lase po s-
vili dnevni cenil. Parfumerije.

III. ljubljanski velesejem

Promet na sejmišču

Tekom včerajšnjega dneva je posetilo sejem okrog 15.000 oseb. Od teh jih je bilo samo tujih (brez Slovenije) trgovcev, obrtnikov in drugih interesentov za razstavljenega blaga 1461. Prišli so posetniki iz vseh pokrajin Jugoslavije, tako iz Zagreba, Beograda, Smedereva, Skoplja, Vrška, Kotorja, Podgorice, Subotice, Novoga Sada, Zaječara, Dubrovnika, Splita, Bjelovara, Sente, Metkovića, Velikega Beckerača, Vukovara, Knina, Čacka, Vardolina, Mostara, Sarajeva, Bitolja, Danavara, Caribroda, Velike Kikinde, Čačka, Pirota, Tuzle, Starega Bečaja, Metohije in še mnogih drugih manjših in večjih mest.

Inozemski udeleženci so bili včeraj iz Nemčije (Dresden, Düsseldorf, Stuttgart) Italije (Trst, Videm, Trenta, Alessandria, Milano), Češkoslovaške (Praga, Karlovo), Avstrije (Duna), Wiener Neustadt, Celovec), Reke, Rumunije (Bukarešta), Grčije (Atene, Solun), Belgije (Bruselj) in Zedinjenih držav (New York). Bil so to z redkimi izjemami le interesi za razstavljenega blaga in so sklenili mnogi med njimi kupčije za precejšnje vsote.

Kupčija se je včeraj nadalje razvijala povoljno. Inozemski posetniki ljubljanskega sejma so se čudili, da je tu toliko promet in razmeroma tako povoljen razvoj kupčij, ko zunanji sejni, kakor v Gradcu, na Dunaju in v Pragi izkazujejo le malo kupčijskih zaključkov. Računa se, da je bilo včeraj sklenjenih kupčij za okrog 30 milijonov dinarjev.

Dobre kupčije je delalo včeraj kmečko flago, n. pr. rute, potem belgijska tekstilna industrija, belgijske puške, majhni elektromotorji in kemična industrija (barve). Za 17 belgijskih in francoskih firm je sedaj prišlo blago, ki je iz neznanega vzroka ostalo na potu nekje v Italiji. Čudno je to, da je tudi lani zakazalo mnogo francoskega, belgijskega in nemškega blaga v Italiji ter prispelo nekaj še le po zaključitvi sejma.

Letos uvedeni sejmški posredovalni oddelek za kupčije se je prav dobro obnesel in je posredoval že preko 600 kupčij. Za jutri, ko so znižane dnevne vstopnice, se obeta zelo velik obisk.

Kranjska in štajerska vina na velesejmu

Kakor prejšnja leta sta tudi letos Kranjska in štajerska dobro zastopani s svojimi različnimi vini. Dočim posejajo podnevi posamezne vinske paviljone bolj resni možje s kupčijskimi nameni, nastane proti večeru okrog teh živahno vrvenje, ki se kmalu spremeni v veselo razpoloženje, ker tu se najdejo vsi sloji iz vseh vetrov v najboljši harmoniji. Največje zanimanje je letos za dolenjska in bizeljska rdeča vina, ki se točijo v paviljonu dolenjskih in bizeljskih vinogradnikov ter pri V. Bonu iz Krškega. V teh se točijo še druga nova in stara bela bizeljska, pišička, krška, mokronoška, novomeška in metliška vina, med katerimi prednjačijo rizling, traminec in plavec.

V paviljonih Gospodarske zveze, Oserdnje zadrage, Cirmana, se točijo istotako kranjska in štajerska vina, dočim se točijo v paviljonih Čuček in dr. «Vinarja» (Bavlar), Kham, oziroma Fürst in Söhne, Dolničar, Derfler, Valjak in Pogačnik iz štajerske, ljutomerske, ormoške, ptujške in haloška bela vina različnih vrst.

Sodba o vseh vinih je v splošnem ugodna, le cene se zdijo vsem obiskovalcem jako pretirane. Deloma je to res, toda vse krivdo se ne sme pripisovati morebitnemu dobičkalovstvu posameznih razstavljalcev, marveč so glavni vzrok navidezno pretiranam cenam letošnji izrodni trošarinski, užitinski, velesejmski, transportni in drugi režijski stroški, ki znašajo skupno 24 do 80 K za liter ter pri steklenicah 80 do 50 K za steklenico brez skupne cene.

Velesejmski urad dobil poleg 240 K za vsak zaseden ali zazidan kvadratni meter še 8 K od vsakega iztočenega litra

ter po 10 K od vsake steklenice. To se mi zdi potrebno pojasniti, da se ne bodo posamezni prodajalci glede visokih cen preveč napačno sodili.

Trgovina je tudi precej zadovoljiva in želeli bi bilo, da kupci to priliko dobro izkoristijo ter da se pridno zanimajo za stara in nova vina, ker radi slabega izgleda nove trgate in zmanjšanja starih zalog, so cene vina poskočile in ni podobno, da bi s novo trgovijo kaj padle. GŠ.

SREČKO POTNIK, TVORNICA SADNIH SOKOV V LJUBLJANI.

Podjetje obstoji od leta 1911. in se je leta 1919. znatno povečalo ter obdela letno preko 80.000—100.000 kg gozdne jagodičevja, predvsem malin. Po načinu obdelave je podjetje prvo v Jugoslaviji, kajti iz jagodičevja se ne prideluje samo pravi malinov sok, ampak tudi arome za nealkoholne pijače, eterji za fina peciva in v zadnjem času tudi sadne ratapije, odnosno likerje direktno iz svežega sadja.

Podjetje je uvedeno po celi državi, osobito v letoviških in Srbiji, kamor gre največ dovršenih fabrikov in polfabrikov. Oglejte si paviljon L 477.

PISALNI STROJI IN PISARNIŠKE POTREBSCINE NA VELESEJMU.

Kakor lani in predlanskim leto tudi letos opazili na ljubljanskem velesejmu, da je tujinjska trdnja The Rex Co. razstavila pisalne stroje «Ideal» in «Erika», raznočevalne aparate »Opalograph» in »Schapirograph», kopirne stroje «Alexa», »Automat» in najraznovrstnejše ter praktično pisarniške pohištvo. Razstavil prostor te trdnje v paviljonu H št. 290 je okuano urejen.

Tvrdba The Rex Co. je bila ustanovljena leta 1906. in se je letom let dobro uvedla po vseh južnih pokrajinah bivše Avstro-Ogrske. Po preobrtu je trdnja prešla v domače roke in se je radi agilnosti in solidne postrežbe prav kmalu uveljavila v celi državi. Zastopstva ima v vseh večjih mestih Jugoslavije, v Zagrebu pa dobro uvedeno podružnico.

Sedaj ima trdnja The Rex Co. za celo državo glavno zastopstvo pisalnih strojev «Ideal» in «Erika» iz tovarne A. G., prej Seidel in Naumann v Drazdanih, raznočevalnih aparatov »Opalograph» in »Schapirograph», kopirnih strojev »Alexa» in »Automat» ter vsakovrstnega pisarniškega pohištva in drugih pisarniških potrebščin.

Agilni tvrdki želimo še nadaljnji najlepši razvoj tembolj, ker je podjetje v domačih rokah.

TOVARNA MILA «ZLATOROG» V MARIBORU.

Eden najlepših razstavljalnih prostorov na ljubljanskem velesejmu je oni tovarne mila «Zlatorog» iz Maribora (paviljon E 16). Po ulicah ljubljane vodi sedaj ob času velesejma reklamni voz gornje tovarne, ki vzbuja občo pozornost.

Med najstarejša mariborska industrijska podjetja spada gotovo ta tovarna mila, ki obstoja že nad 85 let. Po preobrtu nacionalizirano je bilo podjetje znatno razširjeno in povečano ter spremenjeno v odprto trgovsko družbo.

Tovarna izdeluje pralno milo znamke «Zlatorog» in kristalno sodo. Njegovo vodilno načelo je: kakovost in samo to se ima milo «Zlatorog» zahvaliti, da je danes najbolj priljubljen domači izdelek. O velikosti podjetja, ki je urejeno z najmodernejšimi stroji na električni pogon, priča najbolj produktivna možnost. Podjetje izdelava mesečno 30 vagonov mila, to je 1 vagon dnevno. Naprava kotlov sama vsebuje 45 kvadratnih metrov kurilne plošče in daje 75 P. S. Surovine, razen delne množine loja, dobavlja podjetje iz inozemstva. Razna za produkcijo mila potrebna olja in masčobe iz Indije, Afrike, Anglije, Španije, Grčije, Amerike in Avstralije.

Poleg tega izdeluje za južne kraje,

Elastičnija, posebno vrsto mila iz olivnega olja, zelena barva, ker se posebno mohamedanci branijo rumenega mila, o katerem sumijo, da vsebuje svinsko mast, ki jim je njihova vera prepoveduje. Velikanske množine vode, ki so potrebne pri izdelovanju mila, dobavlja podjetje iz lastnega studenca, globokega 21 metrov, ki daje v minuti 3500 litrov vode.

S svojimi izdelki zalaga podjetje le tuzemstvo, ker je vsak izvoz spričo previsoke carine za milo nemogoče.

Pripomnimo še, da je to največje podjetje te stroke v naši državi in ima svoja skladišča v Celju, Ljubljani, Zagrebu, Osijeku, Novem Sadu, Sarajevu, Sibirniku in Splitu. Tekom letošnje jeseni zgradi tovarna nov oddelek za produkcijo glicerina, ki bo prvo podjetje te vrste v naši državi.

ZDRUŽENI ČEVJARJI LJUBLJANSKI

Tretji ljubljanski velesejem je prinesel občinstvu mnogo zanimivosti. Poleg raznih usnjarskih razstavljalcev si lahko ogledaš v paviljonu K 549 izložbo združenih čevljarjev ljubljanskih. Tu najdeš izredno dobro in trpežno izdelano blago od najpreprostejšega močnega čevlja do fino izdelanega luksuznega čevlja, katero solidno blago daje čast domačim ljubljanskim obrtnikom, ki s svojim ročnim delom lahko konkurirajo v cenah in oblikah z vsako inozemsko trdnjo.

Opozarjamo občinstvo in trgovce, naj si ogledajo imenovane izdelke in naj s večjimi naročili podpirajo domače obrtnike ter tako pripomorejo do čim prejšnje neodvisnosti od inozemske produkcije. Naročila sprejemajo združeni čevljarji ljubljanski v paviljonu K 549.

MEHANIČNA VRVARNA, TERILNICA LANU IN KONOPLJE TER PREDILNICA A. ŠINKOVEC D. D., GROSUPLJE.

V paviljonu J 410 se vidijo raznovrstni vrvarski izdelki: vprežne vrvi, vrvi za seno, ladijske in transmitsijske vrvi, mreže, špage itd. Tvornica izdeluje tudi domače platno. Mesečni izdelek znaša več vagonov. Razpečavajo se izdelki po celi naši državi ter se izvažajo v Avstrijo in Italijo. V obratu je zaposlenih 200 do 300 delavcev. Opremljena je tvornica s najmodernejšimi stroji. Dobre izdelke te tvornice priporočamo.

ROČNE HARMONIKE,

ki nadomestijo zlasti na deželi vsa druga godala, so razstavili na letošnjem velesejmu trije izdelovalci. Kakor vse kaže, bo imela bodočnost domača trdnja V. Simončič v Strnišču pri Ptujju, ker so njej dani najlepši pogoji in izvrševanje te stroke. Šef trdnje je izkušen izdelovalec harmonik kakor tudi mehanik in je deloval kot obratovodja v raznih tovarnah za precizno mehaniko, tako da danes ne more delati le harmonik, temveč si tudi lahko v lastni delavnici omisliti vsa k svojemu glavnemu poklicu potrebna orodja.

Ustanovila se je trdnja v letu 1910. ter obratovala v letu 1914. že s 8 delavci. V letu 1914. je bil vpoklican šef z vsem osebjem ter je vsa delovanje stalo tudi več časa po vojni, ker je podjetnik razumel, da bi si kvaril dober sloves, ako bi uporabljal medvojni slab material.

Razumljivo je, da so podjetniku za sedanjih ponovni začetek pri današnjih draginskih razmerah zmanjkale razne potrebščine. V tem mu je pa priskočil v pomoč naš velezaslužni organizator in tako rekoč oče že mnogih podjetij gosp. Fran Čuček v Ptujju, ki je nudil svojo pomoč povsod, kjer je našel to za potrebno, tako da danes deluje tvornica že z polno paro in razpošila svoje izdelke povsod, zlasti tudi v Ameriko. Izdelovanje harmonik sicer ni nekaj nujno potrebnega, toda računati je z dejstvom, da je harmonika med našim ljudstvom uvedena in zahtevana, zato je pač hvale vredno, da se tej potrebi ustreže z domačim izdelkom in da tako ostane denar doma. Simončičevi izdelki so prvotni in tudi za 25 odst. cenejši nego inozemske harmonike. Zato trdnjo priporočamo.

«TRIGLAV» TVORNICA PERICA V LJUBLJANI.

Je prišla obratovati leta 1920. V obratu ima 26 električnih strojev, električno prikovalnico, likalnice in pralnico. Zaposluje 50 delavcev. Izdeluje vsakovrstno priznano dobro moško perilo, ki ga razpečava pred vsem v Sloveniji in Južni Srbiji. Opozarjamo na I 381.

«UNION», TVORNICA KANDITOV IN ČOKOLADE V ZAGREBU.

Na sejmišču vzbujajo veliko pozornost lep razstavni prostor zagrebske tvornice «Union», ki se nahaja v paviljonu L št. 485. Tu najdeš razstavljene različne vrste najfinejših bonbonov in vsakovrstno čokolado. Tvornica, ki je znana po svojih izdelkih doma in v inozemstvu, je ena največjih v naši državi. Osnovana je bila leta 1909. in zaposluje danes že okoli 350 delavcev. Dnevna kapaciteta tvornice znaša 4 do 5 tisoč kg bonbonov. Proizvaja najboljše bonbone, čokoladne in desertne karamele in različne čokolade. Njene res fine izdelke priporočamo.

KOVINOTISKARSKA INDUSTRIJA R. NIPIČ IN DRUG V MARIBORU

Je razstavila zopet v paviljonu G, kakor prošla leta, svoje izdelke, s katerimi vzbuja med občinstvom splošno pozornost. Podjetje se pod spretnim vodstvom dobro povečava. Izdeluje poleg vseh vrst kovinotiskarskih predmetov iz pločevine, medij, bakra, aluminija tudi v lastni galvanični napravi posrebrene in poslačene predmete. Turške mizice s posodo za turško kavo so posebno zanimive. Trdnja izdeluje tudi aluminijasto posodo, električne predmete itd.

Posebni oddelek trdnje izdeluje razne aparate, zdravniške desinfektorje v niklju l. dr. Zlasti budijo občudovanje lastni patentirani aparati za ogrevanje, «Toplodar», ki so v kratkem zasloveli po svoji praktični uporabi doma in v inozemstvu. Praktična iznajdba aparata obstoji v tem, da prevede tople pline iz kuhinje (štedilnika) ali iz sobne pečji v drugo sobo, katero popolnoma segreje, ne da porabi pri tem kaj več kuriva. «Toplodar» se priporoča zaradi nizke cene sam in gotovo kmalu ne bo pisarne, trgovine, gostilne in stanovanja brez njega.

Podjetje R. Nipič in drug, ki je bilo odklikovano že z zlato medaljo na mariborski razstavi, je bilo tudi počaščeno z naročilom od Nj. Vel. kralja.

SPECIJALNA TVORNICA OTROSKIH ČEVLJEV, A. JELENC V TRZICU.

Firma je že zelo stara. Ustanovila se je leta 1880. Na dan izdelava 15 do 20 ducatov otroških čevljev prav okusnih oblik. V obratu zaposluje okrog 20 ljudi. Odjemalce ima po vsej Jugoslaviji in

bo skrzna dohiti svoje tudi s tuzemstvom. Z doseganjem razvojem kupčij na sejmju je zadovoljna. Interesente opozarjamo na dobre izdelke te tvornice.

TVRDKA TOMAN & REICH V MARIBORU,

o katere izdelkih, kakor šmirgljovo pisalo, flintpapir za obdelavanje stolov in upognjenega pohištva, dalje šmirglj, karbonandum, električne plošče ter šmirgljove plošče za brušenje žag in obdelavo strojev, smo že pisali, ima tudi zaseben kemični oddelek, ki proizvaja pod znamko «Indian» čisto in kremo za čevlje, čistila za kovine, plavilo, šnilo, parketni vosk, vosk za čevljarje itd.

Oba splošno priljubljena lastnika firme so ne strahita izdatkov za najmodernejšo ureditev svoje tvornice in za pridobitev dobrih strokovnjakov, kar ima za posledico brezhibno izvedbo vseh izdelkov kakor tudi pridobitev splošnega zaupanja med odjemalci.

Svoje najvažnejše izdelke sta razstavila na ljubljanskem velesejmu, paviljon H 335 v zelo okusno in stroki urmerno urejeni koli.

Zelimo jima še mnogo uspehov.

PRVA JUGOSLOVENSKA TVORNICA KLJUKIC IN RINCIC ZA ČEVLEJE J. PREŠERN V KRANJU.

Tvornica deluje šele 6 mesecev in izdeluje rinčice in kljukce. V kratkem pričnemo izdelovati tudi celuloidne rinčice. Na dan izdelava okrog 200.000 komadov, razpečava svoje izvrstne izdelke po vseh pokrajinah naše države in celo v Italijo. Na sejmju (paviljon J 389) je napravilo podjetje doslej kupčij za zaposlenje treh mesecev.

Opremljena je tvornica s modernimi stroji z električnim pogonom ter zaposluje 8 do 10 oseb. Priporočamo.

ANTON KANC, DROGERIJA, LJUBLJANA.

Ena najbolj znanih drogerij v Ljubljani je gotovo Anton Kanc v Zidovski ulici. Kosmetični laboratorij drogerije izdeluje alkalodont, zobno pasto «Alkadont», praške za zobe, orehovo olje, barve za lasne, raznovrstne pudre, kreme za roke in lica in parfeme. Vse te in druge drogerijske stroko spadajo izdelke ima trdnja v svoji trgovini vedno v zalogi. Njeni izdelki so razstavljeni tudi na velesejmu v paviljonu B 75.

MATIJA PERKO, MIZARSKA TVORNI CA, ZGORNJA SISKI.

V paviljonu K št. 527 je razstavila svoje izdelke tudi dobroznana mizarska tvornica iz Zgornje Siske, Matija Perko. Podjetje je letos razstavilo okusno spalno opravo, ki je napravljena v ličnem narodnem slogu. Tvrdba je zelo solidna in v cenah zmerna, kar pričajo dobre kupčije, ki jih je tvornica doslej sklenila. Priporočamo občinstvu, da si še v zadnjih dnevih ogleda res solidne izdelke.

Iz življenja in sveta

Lepe žene

Lepo je ono, kar nam ugaja. Nikomur ne ugaja, ako si lep ali lepa, temveč si lep ali lepa šele takrat, kadar ugajaš. Takrat si najlepši ali najlepša od vseh.

Ljubezen vara. Ona čara lepoto, kjer je stvarno oko ne vidi. Zaljubljeni ljudje se zde drug drugemu lepi tudi če niso.

Ljubezen je pokrov, ki pokriva vse pokrove. Ze stari Plutarh je dejal: «Ljubezen je lepa, ker je slepa.»

Večni, neizpremenljivi zakoni lepote ne obstojajo. Ideali lepote se ravnanjo po idealih časa, po modi in deželah. Zamorci v centralni Africi smatrajo za lepe one žene, ki so enako okroge od pazduhe do bokov, ki imajo vrat dolg kakor kača in ušesa velika kakor slon. Hotentoti se navdušujejo za široke nosove, Botokudi za debele ustnice. Poševnooka Japonka si puli trepalnice, da je lepša. Evropejka pa trepalnice skrbno neguje, ker povečavajo lepoto njenega obraza. Francozim ugajajo tanki stroki. V Orientu, Africi, Nahahtiju in Havaju smatrajo ljudje žene za lepe samo tedaj, če so debele, kakor bi bile zavajane.

Kljub temu imamo splošno priznane lepoticke. Najkrasnejša žena, kar jih je živele pod solncem, je bila po sprotih zgodovine grška hetera Frina. Njena lepota je bila tako znana, da jo je največji grški slikar Apol uporabil za model svoje slike Venera Anadijomenske. Njene dražesti so še danes ohranjene v posnetih knidske Afrodite, katero je izgotovil največji grški kipar Praksitel. Pri elevzijskih misterijih so kazali Frino kot boginjo lepote, ki se poraja iz morske pene. K tem misterijem so prihajali ljudje iz najbolj oddaljenih krajev, samo da vidijo Frino. Neki ljubimec, katerega je Frina zavrnila, jo je obdolžil, da skriva grške bogove s svojo navzočnostjo pri misterijih. Taka dejanja so se pri Grkih kaznovala s smrtjo. Zaman je bil pred obdolžitvijo zagovarjal in branil njen ljubček, slavni govornik Hiperid pred tribunalom. Sodniki so ostali hladni.

Hiperid je spoznal nevaren položaj, v katerem se je nahajala njegova ljubica. Skočil je tedaj k nji, strgal z nje tuniko in tančico. Frina je tedaj zasijala v božanski lepoti pred sodniki. Napravila je nanje tako silen vtis, da so pred njeno goloto kapitulirali strogi zakoni. Sodniki so Frino oprostili. Ko se je hetera pojavila na ulici, je začel svet drveti za njo kakor nor. Zato so jo oblasti primorale, da se je poslej odevala v tančico. Posebno krasno so bile njene grudi, o katerih pravijo, da so nikoli neverjetno dovršene oblike.

Znana je tudi velika lepota Eidsvske junakinje Judite, ki je rešila rodno mesto pred vojskovodjo Holofernom in njegovimi vojniki. Šla je v sovražni tabor, očarala in omamila zaljubljenega Holoferna, legla poleg njega in ko je vojskovodja zaspal, mu je osekala glavo. Tako je s svojo lepoto rešila rodno mesto go tovega pogina.

Znamenite lepoticke so bile dalje Saloma, morilka Janeza Krestnika, Kleopatra, ljubica Cezarja in Antonija, ter cesarice Mesalina, znana po svojih orgijah.

V novejših časih se ponaša s slavimi lepoticami Francija. Znane so priljezne francoskih kraljev. Diana de Poitiers, gospe d'Estrees, Ferronière, Hautefort, La Vallère, Pompadourka in Dubarryjeva. Tudi Katarina Medičejska, povzročiteljica bartolomejske noči, je znana po svojih mizih in čarih. Glasovita valed svojih dražesti, s katerimi je 43letna zapeljala gospoda de Salignyja, s 50. letom svoje-ga sina in s 60. letom svojega vnuka, je Ninon de Lescois. Ko je bila stara 28 let, se je zaljubil vanjo njen prvi sin, ki je oostil svojo ljubezano ženo. ko mu je

Kako se živi danes v Nemčiji

V Nemčiji žive sedaj od samih postranskih zaslužkov. Kdo more danes prehraniti sebe in svojo rodbino samo z enim poklicem? Pred vojno je mogel vsak, ki je imel svoj poklic, računati na to, da bo razen vsakdanjega kruha zaslužil še toliko, da se poleti lahko poda na krajše potovanje ali pa v letovišče.

Danes ni v Nemčiji nobenega moškega, ki bi poleg svojega stalnega poklica ne imel še postranskega zaslužka. Za take postranske službe so navadno določene tudi uradne ure — večer, ponoči, ob nedeljah. Potreba današnje dobe zahteva od ljudi, da vprežejo svojo moč, da delajo, kolikor le morejo. Letovišče in odpočitek so želje, ki se ne morejo izpolniti. Osemurno delo je luksuz, ki si ga more dovoliti le malokdo. Dunaj je to fazo že preživel, sedaj so prišla na vrsto nemška mesta.

V današnji Nemčiji igra vsakdo na borzi in se bavi s špekulacijo; celo gimnazijalni profesor, ki je predaval klasične predmete, se bavi s «šiberskimi posli» en miniature, ker mu današnja doba ne daje možnosti da si priblani kako vsotico za stare dni. Kar se danes doziva v Berlinu, je druga,

še groznejša izdaja socialne drame, katere prva izdaja je zagledala beli dan lani na Dunaju. Pride li še do tretje izdaje? Kje? — kaosu današnjih povojnih razmer je vse mogoče. A težko onim, ki se morajo boriti proti takim razmeram.

Veliki berlinski modni ateljeji imajo med delavci, ki izvršujejo doma svoj posel in katerim zaupajo izdelavo najfinejših šipk, vezenje z zlatom in biserom, zaposlene vse družabne sloje. Tu delajo hčerke nekdanjih «ekselenc», vdove oficirjev, visokih uradnikov in znanih umetnikov. Njihovi delodajalci so z njimi popolnoma zadovoljni, ker razen hitrosti, s katero delajo v lastnem interesu, da čim več zaslužijo, imajo ti ljudje mnogo smisla in okusa za tak posel, ker so v prejšnjih boljših dnevih imeli dosti časa, da razmišljajo o toletah, in tudi dosti denarja, da si jih nabavijo. V Berlinu je sedaj postranski poklice postal prvi poklic, a prvi poklice, oskrbovanje lastnega gospodarstva, je postal postranski poklic. Gospodinjstvo je zanemarjeno, ker se ljudje večinoma prehranjujejo po skupnih kuhinjah.

Uradniki, ki delajo podnevi, si izbirajo nostranski poklice kontroliranja

vstopnic v gledališčih. Na prvi pogled se razloči kontrolor, ki je bil vedno v tem poklicu, od onega, katerega so razmere prisilile k temu. Prvemu je sprejemanje napitnine nekaj samo po sebi umiljivega, dočim pride drugi v zadrego, če mu spustiš v roko nekoliko bankovcev kot napitnico. Služba portirja v barji, klubih in plesnih dvoranah prinaša precej zaslužka. Po državnju teh modro, rdeče, zeleno in raznobarno uniformiranih ljudi je lahko presoditi, ali so bili prej obiskovalci teh lokalov. Med temi je, umevno, največ bivših oficirjev, ker se v tem poklicu lahko mnogo zaslužijo. Sekt in šampanjec zapelje tudi stiskače k radodarnost in zapravljivosti.

Da so mnogi bivši polkovniki in profesorji sedaj biljeterji v kino - podjetjih, ni nobena skrivnost. Na vseh berlinskih kolodvorih, zlasti na onih, kamor prihajajo inozemski vlaki, najde te cele guche dijakov, ki vršijo službo nosačev ali pa se ponujajo tujcem kot voditelji po mestu. Dijak, ki ponoči vrši službo natakarja, je znana prikazen. A tudi pravi natakarji imajo svoj postranski zaslužek. Oni harantajo z življenjskimi potrebščinami, «šibajo» malo z valuto in posredujejo pri oddajanju sob. Na ta način zaslužijo dvojnino provizije: od onega, ki odda-

ja, in od onega, ki najame sobo.

Srednji stan se bavi ponajveč z oddajanjem sob. V tem oziru je treba razlikovati one gospodinjke, ki se ne že preje bavile s tem, in one sedanje. Ene oddajajo sobe zato, da si nabavijo najpotrebnejše in da se morejo prehraniti; druge zato, da si morejo nabaviti toaletne. Zadnjim niso dorasli niti tujci z zdravno valuto, ker te ne gredo samo paralelno s skakanjem dolarja na borzi, nego tudi preko njega. Na ta način si omogočijo poletna potovanja in bivanje v dragih nemških letoviščih.

Hčerke visokih uradnikov in oficirjev zavzemajo mesta odgojiteljice, družice in spremljevalke na potovanjih in v letoviščih. Se nedavno so si same najemale družice in spremljevalke, sedaj strežejo novim bogatašem. Za gledališke igralke je že davno postal film prvi poklic, ker jih film za eno snemanje plača bolje, kakor gledališče za pol leta.

Bogataši so sedaj siromaki: navajeni dela, se oprimejo vsakega posla, ki se jim nudi. Nimajo niti valut, niti vrednostnih papirjev, ki bi držali korak z borzo in s padanjem marke. Njihova glavnicca sta dve močni, zdravi roki, ki morata delati, ako nočeta omahniti od pomanjkanja.

mat razočela resnico. To ga je tako bolelo, da si je pred njenimi očmi končal življenje. 70letna je Ninon vjela v svojo mrežo znamenitih mož, med drugimi tudi astronomu Hygbenus, o katerem prihaja sporočila, da je ostavil daljnogled ter se zari v Ninonine zvezdnate oči. Celo v 80. letu njene starosti so bile Ninonine oči tako zapeljive, da se je vanje zagledal neki mlad jezuit, poznejši abbe Gedoy.

Zgodovinsko znane lepote so bile dalje madame Tallier, ki je pripomogla k Napoleonovemu padcu; po svoji duhovnosti in lepoti znana Parizanka madame Recankér; cesarica Jospina, prva žena Napoleona Velikega; prijateljica Marije Antoinette, princeza Lamballe ter končno kraljica Marija Antoinetta sama.

Angleški državnik Horace Walpole je Antoinetto opisal takole: Miren kip lepote. Gracijozna, kadar se giblje. Pred njo izginjajo vse ženske. Vsi opisujejo njeno dražest, veličastno pojavo, ki je privlačevala moške kakor privablja luč večje. Vsi so klečali pred njo: grof Fersen, grof Artois, Besenval, Coigny, Guines, Esterhazy, demagog Mirabeau in revolucionar Barnave. Slednji je po nalogu narodne skupščine moral spremljati kraljico iz Varennesa, toda se je med potoma zaljubil vanjo. To ljubezen je plačal z lastno glavo pod giljotino.

Kinematograf na ladjah

Slednjš smo dospeli tudi do te ureditve. Ameriške prekoceanske proge so svoje ladje opremile z vsemi mogočimi udobnostmi: z luksuzom in komfortom, toda film je na parobrodih dolej manjkal. Ker je Amerikanec praktičen človek in noče nikjer pogrešati komoditete svojega vsakdanjega življenja, se je sedaj zgodilo, da so potnikom tudi med vožnjo čez ocean preskrbeli filmsko zabavo.

Družba «Unites States Lines» je sklenila, da na vseh svojih parnikih uvede kinematografe. Priprave za realizacijo tega načrta so že v teku. Zanimivo je vedeti, kaj se bo na parnikih predvajalo. Izostale bodo običajne kinematografske senzacije, strahote, dektivske igre in podobne storije, ki človeka samo vznemirjajo. Potniki bodo na parobrodih v prvi vrsti gledali mesta, v katerih se parniki ustavljajo, kraje, v katere se vozijo in kjer se bodo delj časa mudili. Dalje bodo ladijski filmi proizvajali različne vesele in zabavne igre, ki bodo po svojem vplivu odtehtale neprijetnost, katerim so izpostavljeni potniki med vožnjo po morju. Glavna svrha ladijskih filmov bo torej praktična. Po tej strani se bodo ladijski kinematografi prijetno razlikovali od podjetij, ki povzročajo med nami s svojimi produkcijami samo strah in grozo, tako da se revnim zemljanom jeziho lasje.

Barve in žuželke

Ni dvoma, da vplivajo barve kakor na ljudi tudi na druga bitja, zlasti na živali in rastline. Posebno muham in metuljem ugajajo gotove barve. O tem pričča mnogo zanimivih poskusov, s katerimi so se naravoslovci bavili v poslednjih letih.

Neki naravoslovec je zapri pod steklen klobuk večje število muh. Klobuk je bil deloma poslikan z raznovrstnimi barvami, temnejšimi in svetlejšimi. Muhe so se najraje ustavljale na svetlih barvah, dočim so se ogibale rdeče, rufene in temnejše žolte barve. Iz izkustva pa je znano, da rdečjo čmrlijo baš te barve. To so spoznali različni ljudje, ki so poletni v hudi vročini nosili obleke v omenjenih barvah.

O metuljih je znano, da se najraje

ustavljajo na cvetih, ki so iste barve kakor njihova krila. Rumeni metulji najdešče sedajo na cvetje, čigar barva se v soineu zlati. Beli metulji pa hodijo najraje v obliki na poljane, kjer rastejo cvetovi bele barve.

Tudi čebele imajo pri izbiri barv svoj poseben okus. Najbolj jih privlačuje

plavkasta barva. Mogoče je to tudi tega, ker se v plavih cvetih nahajajo največ medu. Za mravlje je znano, da se umikajo svetlobi in dajejo prednost temnejšim barvnim niansam. V mraku pa ne morejo razlikovati barv in tavajo zmedene okoli.

Gospodarstvo

Dobra letina sliv v Bosni

Kakor poročila trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu ljubljanski zbornici so izgledi za letošnji kampanjo sliv v Bosni povoljni. Pričakuje se, da bo letina zelo dobra in da bo znašala, ako ne bo elementarnih nezdog, približno 25 tisoč vagonov surovih sliv.

Z ozirom na to, da vplivata toplota in vlaga prav dobro na formalni razvoj ploda, bo letošnji pridelek popolnoma dozorel in bo blago sočno, posebno okusno in bo vsebovalo zadostno sladkorja.

Od letošnjega prideleka se bo uporabilo: okoli 200 vagonov za domačo potrebo in za potrebo lokalnega tržišča, okoli 500 vagonov se bo izvozilo v surovem stanju kot izbrano delikatesno blago, okoli 300 vagonov se bo uporabilo za izdelovanje pekmeza, okoli 8000 vagonov surovih sliv se bo posušilo, kar bo znašalo okoli 2000 vagonov suhih sliv. Ostalo se bo za uporabilo za kuhanje žganja. Vsi merodajni faktorji in prizadeti krogi so ukrenili potrebne korake, da bo kakovost letošnjega prideleka prvovrstna.

Informacije o vseh vprašanih, ki se tičejo trgovine s slivami, daje trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (7. t. m.)
Pšenica: baška, 79 — 80 kg, 2 odst., 2 vagona 342.5; banatska, 79 — 80 kg, 2 odst., duplikat kasa, ponudba 340; sremška, 79 — 80 kg, 2 odst., duplikat kasa, 1 vagon 340. **Ječmen:** baški, 64 — 65 kg, duplikat kasa, 1.5 vagona 260; baški, 70 kg, 1 — 2 odst., 1.5 vagona 290; baški, 64 — 65 kg, duplikat kasa, 1 vagon 260; sremški 68 — 69 kg, 2 vagona 290. **Oves:** baški, 70 kg, ponudba 300. **Turščica:** baška, 1 vagon 267.5; baška, duplikat kasa, 3 vagoni 270; sremška, zuban, ponudba, 300; sremška, 2 vagona 272.5. **Fizol:** beli, baški, 2 vagona 487.5. **Moka:** baška, «0», 3 vagoni 550; «2», ponudba 500; «5», ponudba 460. Tendenca nespremenjena.

Zagrebska blagovna borza (7. t. m.)
Turščica: baška, pariteta Zagreb, ponudba 290. **Fizol:** zeleni, franko Koprivnica, ponudba 460. **Moka:** banatska, «0», dvojno sipka, franko vagon Beograd, ponudba 555; ista, «0», sipka, ponudba 550; banatska, pariteta Zagreb, «0», dvojno sipka, ponudba 580; «0», sipka 570; «2», 515; «5», 440. Tendenca nespremenjena. Do zaključka ni prišlo.

Beografska blagovna borza (7. t. m.)
Pšenica: 78 — 79 kg, 2 — 3 odst., pariteta vagon Beograd, promptno, povpraševanje 320, ponudba 332.5; 79 kg, 2 — 3 odst., franko šlep Beograd, Sava, 4 odst. kase naprej 325, 335. **Turščica:** banatska, žolta, franko vagon Smederevo, ponudba 280. **Fizol:** baški, rešetan, franko vagon Beograd 475, 500. **Seno:** prešano v balah, pariteta vagon Beograd, ponudba 130. Tendenca čvrsta za pšenico in fizol.

Svinjski sejem v Mariboru (7. t. m.)
 Prigon 367 avim in dve kozli. Cene prašičem v Din: 5 do 6 tednov stari 165 — 200; 6 do 9 tednov 300 — 400; 3 do 4 mesece 700 — 750; 5 do 7 mesecev 1125 — 1150; 8 do 10 mesecev 1500 — 1700;

1 leto 2000 — 2250. Kupčija slaba, Veliko svinj kakor še nikdar letos, a nič kupcev. Meso: kg živo teže 22.50 do 25; mrtve teže 26.75 do 30. Koza 300 — 350.

Ljubljanski trg (7. t. m.) Trg je z blagom dobro založen; promet živahen. Opažati je pri posameznih predmetih padanje cen. Dvignila se je pa cena teletini radi običajnega pomanjkanja v tem času. Cena moki je padla na 6.50 v detajlni prodaji za «0». Mleko se dobi že za 3 Din liter. Veliko število mlekaric zahteva še vedno po 4 Din, medtem ko prodajajo mlekarne vzlic večjim režijskim stroškom po 3.50 do 3.75. Mesne cene: Goveje meso I. vrste 22 do 28 Din, II. vrste 17 do 22, teletina I. vrste 29 do 30, II. vrste 28, svinjsko meso I. vrste 35, II. «30, mešana slanina 35 do 36, riba in sal 37.50, ameriška mast 35, domača 37 do 40. Piščanci od 15 do 25 po velikosti. Surovo maslo 55, čajno 75, sir 45, cno jajce 1.75. Kg belega kruha 7 Din; od 10. septembra nadalje 6.50 Din za kg belega kruha in 5.50 za kg črnega. Sadja prineso na trg večje množine; cene padajo. Letošnja cena za jabolka in bruske še ni ustaljena. Krompir 1 do 1.25 za kg, zgodnje zelje 2.50, kisló zelje 3.50, ohrovt 3, koleraba 2 Din, paradizniki 5 Din, čebula 1 do 1.50. Gob letos še ni v večji množini na trg; cena 10 Din za kg.

HMELEJ.

Nürnberg, 6. septembra (9. brzojavno tržno poročilo). 850 — 1000 milijonov mark za 50 kg. (1 milijon mark je 8 Din ali 1 kg do 640 naših kron.)

== Stanje Narodne banke SHS. Po zadnjem izkazu Narodne banke je padla kovinska podloga za 1.6 milijona na 429.3 milijona (v slatih dinarjih). Državni dolg se ni spremenil. Obtok bankovcev se je povečal za 118.9 milijona na 5719.2 milijona Din.

== Poziv ljubljanskim trgovcem. Zadnji čas se utihotapljajo v Jugoslavijo velike množine svilenih nogavic, katere ponujajo v prodajo gotove osebe po trgovinah. Gremij trgovcev opozarja na to svoje članse s pripomnjo, da je nakupovanje utihotapljenega blaga kaznivo, škoduje pa tudi ugledu realnega trgovca. Vsakega takega prodajalca naj se izroči najhujšemu stražniku. — Načelnik: Fran Stupica L. r.

== Težkoče sarajevskega bančnega zavoda. Sarajevski «Jugoslovenski list» poroča, da se nahaja eden mlajših sarajevskih bančnih zavodov v denarnih neprilikah in da najbrže ta slučaj ne bo osamljen.

== Nabava lesa in opeke za Grčijo. Grško poslanstvo v Beogradu objavlja, da je generalni direkciji kolonizacije v Solunu potreben stavbni les ter 9 milijonov komadov opeke marseljskega tipa. Ponudbe se morejo poslati na omenjeno grško poslanstvo.

== Avtomobilski promet preko meje. Jugoslovenski avtomobilski klub objavlja: Z odločbo Generalne direkcije O br. 48.845 je bila prepoved, izdana za avtomobilni promet pieko meje naše kraljevine za inozemstvo, odpravljena. Ta promet je odslej po izpolnitvi carinskih predpisov proti plačilu takse iz tarifne postavke 218 tarife k zakonu o takсах na

vseh primarnih carinskih potih dovoljen, in sicer velja ta dovolitev za državljane onih držav, ki so pristopile k mednarodni avtomobilski konvenciji iz leta 1909. Prehod preko državnih granic s triptiki bo predvidoma uveden že v teku prihodnjih 14 dni ter so tozadevne naredbe, izvzami naredbo o mednarodnem šoferškem izkazu, že gotove. Triptiki se bodo izdajali le članom Srpekega avtokluba in njemu afiliiranih klubov, med katere šteje tudi Jugoslovenski avtomobilski klub.

Dopisi

VIŽMARJE PRI LJUBLJANI. Dopis iz Vižmarjev v «Slovenca» z dne 4. t. m. je prizadeto tako osupnil, da so slovensko sklenili, da grejo za pokoro korporativno peš na Brezje, ker so žalili vzvišeni stan rimskih duhovnikov. Od sedaj naprej bo mogel pristopiti prag «stare bajte» le oni, ki se bo izkazal s skupulirjem, molitveno knjigo in rožnim vencem. Ob prihodu pa bo moral vsakdo zažvižgati «Bog ohrani»... pri odhodu pa papeževo himno. Obenem se bo pod kaznijo vzkljkalo «Zivio Rimi» in «Zivio avtonomija!» Mislimo, da bo s tem dopisnik «Slovenca» zadovoljen. Glavno je namreč, da se svobodomiselnim vračajo zopet spokornjeni v naročje rimskih duhovnikov, ki jih bodo gotovo sprejeli z odprtimi rokami v svojo sredo. In manus tuas commendo spiritum meum. — Bivši svobodomislec.

TEHARJE. Pred dnevi je bila pri nas poroka. Svatje so se vračali proti štoram ter v to svrhu najeli voz pri mesarju Jančiču, ki je sam kučiral. Med potjo se zakadi nenakrat na voz kmečki fant Gajšek ter začne v svoji vesoliki alkohola razogreli razposajenosti in posurovelosti metati svate s voza. Porezal je tudi nekateri jermene ter poškodoval še na več mestih vprego. Končno se je spravil še na mesarja Jančiča, ki v skrajni razburjenosti potegne nož ter ga zasadi v Gajška. Vsled težko prizadete rane je slednji izdihnil v javni bolnici v Celju. Jančič pa se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

TRŽIČ. V nedeljo dne 16. septembra obhaja Tržič svoj največji narodni praznik. Blagoslovi se namreč novo poslopje meščanske šole, ki stane približno 4 milijone kron. Tam «na Balosu» se ponosno beli največje poslopje Tržiča in kaže svetu, kaj premore krepka volja vsvarjanja. Na pročelju poslopja štata: «Vir modrosti, blaginje in sreče», s druge strani nas opominja: «Le izobrazba je narodovo vstajenje», tretja napisna plošča pravi: «Bogu srce, narodu delo in silo», četrta pa oznanja: «Revnih dota je znanje». Tako je v blagi harmoniji zapopaden ves pomen in namon šole. Tako izgleda šola na zunaj. Znotraj pa ima 10 lepih, svetlih učnih sob, med njimi risalnice in fizikalno dvorano, dalje 3 sobe za učila, mizarško delavnico, gospodinjstvo kuhinjo, pralnico, kopalnico na dve prihi in moderno opremljeno telovadnico, kjer stoji navadno tudi šolski oder. V šoli sta dalje dve stanovanji, eno za ravnatelja in eno za učno osebo z malo družinico. Dosti truda so imeli merodajni činitelji, da so zidavo srečno dovršili, čaka jih pa še ogromno dela, predno izroče šolo svojemu namenu. V nedeljo je blagosloviitev poslopja in šolske zastave. Tržič se pripravlja z mzično naglico na to narodno slavje. Vsi prijatelji šole so z veseljem pri delu. Ena skupina študira narodno igro «Deseti brat», ki se uprizori dne 16. septembra kot slavnostna predstava v

šolskem domu. Druga skupina se je strnila kot salonski orkester, ki neumorno vadi, da presenet občinstvo pri predstavi, maši in narodni veselici, tretja pa je prevzela širokogrudno zasnovano prireditve mladinske in narodne veselice dne 16. septembra v in okoli meščanske šole. Naše ženstvo tekmuje že sedaj, da osladi obiskovalcem vsaj en dan, drugi zopet skrbe za otroške atrakcije in igre, tretji pa pripravljajo denar, da se kola opremi s modernimi učili. Tržič kliče še danes vsem, ki so prežeti prijateljstva do šol: «Pridite dne 15. septembra in 16. septembra v Tržič, ne bo vam žal!»

TRSTENICA. — Kje je to? — Ake potuješ iz Maribora proti Koroški mimo Kamnice, prideš kmalu do prijatne vasi: ce ob Dravi, ki se nemški imenuje Trsternica. Slovenski okolici ji pravijo Bresternica, bolj popačeno Besternica in celo Bisternica, nedavno je v časniku stalo Presternica. Pravo ime je edino Trstenica. Tako je dognal rajni vseučilski profesor Štrekelj iz starih urbarjev. Vas leži na trstenih (šodrastih) tleh, odtod njeno lepo slovensko ime, ki bi se naj odslej edino rabilo uradno in med pribivalci. Če potuješ ob trsteničnem potoku proti severu, naletiš na dve tuji spaki, prva je na nekem mlinu beseda «Waldmühle», druga dalje zgoraj «Schoberhofaferne». Obe posestvi sta bili nekaj slovenski, pa sta prišli v nemški roke in nemški posestnik je svoji posesti takoj dal viden nemški pečat, v znamenju, da to ni več slovenska zemlja. Slovenski kmetje so več nego 50 let gledali ta znamenja, a niso šutili v njih svoje sramote in še zdaj, ko sta obe posestvi zopet v slovenskih rokah, v petem letu Jugoslavije, še ni izgnila ta sramota! Ker nam je na tem, da si osnažimo svoje domove, ključemo: G. Ravnjak v Trstenici, odstranite «Waldmühle», g. Perko v Kamnici pa prekrstite svojo Taferno v «Sobraki dvorec»!

PEKEL PRI POLJCANAH. Tukašnji gostilničarji, sami naši narodni nasprotniki, imajo običaj, da prirede vsako leto po eno ali dve domači veselici, da potujejo daleč na okoli znano slabo vino, ki bi jim sicer ostalo v kleti vsled slabega poseta njihovih gostiln. Tak diredaj s škripači iz Loč je napravil dne 2. septembra tukašnji gostilničar g. Mahorič. Da bi privabil čim več kalinov oziroma dal prireditvi nekak naroder značaj, je razobesil državno zastavo — ker je šlo za njegov žep — katere sicer pri njem nikdar ne vidimo ob državnih praznikih ali drugih sličnih strogo na rodnih prilikah. Ker je g. Mahorič včln njen pri nemškem političnem društvu li torej naš izrecen nasprotnik, ki smo mu dobri samo, če mu donasamo novice, s izdali tukašnji Slovenci parolo, naj nikdo ne udeleži prireditve. Večina jet tudi vpoštevala, našlo pa se je žal dršstvo, ki ima v svojem naslovu oznak «narodno», da je šlo delat stafažo in po niti prostore nemško čutečemu gostilničarju Mahoriču. Bilo je to «Narodn glasbeno društvo Zvon», njegov društvni predsednik pa je celo fungiral ki Mahoričev blagajnik. Smatramo potrebnó, da iznesemo to narodno sramoto javnost. Zalibog so nekateri postenjal posodili svoja imena društvu, ki se ustanovilo samo iz užaljenega samoljublja. —

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutro“!

INDUS d. d.

prej CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov, Kranj, Ljubljana, Vrhnika

Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 68.

Telefn 528 • Telefn 528.

I. Industrija usnja.

A. Vegetabilno (čreslostrojeno usnje):

- kravine, rjave, črne in chagrin ter za mehove in strehe,
- kipsi,
- teletine,
- ovčine in kozline
- a) mazane, rjave in črne, b) barvane, za mobilije, tapiceranje in konfekcije;
- vachettes:** a) za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne, b) za izdelavo nogometnih žog, c) za izdelavo razne usnjate konfekcije;

B. Svinjine (specijalitete):

- za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
- za kovčge,
- za mobilije in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);

7. podplati:

- trovloženi hrastostrojni podplati,
- vache;

8. crouponi za izdelavo transmisijskih jermenov,

- specijalno strojni (angleški sistem),
- hrastostrojni.

B. Chrom-usnje:

- box-calf, črno in barvano,
- chevreaux,
- chevrette,
- chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog,
- chrom-usnje za izdelavo jermenov.

C. Galun-usnje

za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.

D. Lak-usnje:

- box-calf,
- chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

A. Čevljarški izdelki:

- čevlji za strapac,
- „ „ rudnike,
- „ „ sport in nogomet,
- „ po vojaškem vzorcu,
- sandale.

B. Konfekcija transmisijskih gonilnih jermenov:

- specijalni stroj
- hrastov stroj,
- chrom-stroj,
- jermenel za šivanje in vezanje transmisijskih jermenov.

C. Konfekcija za dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sportni pasovi itd., tržne torbice.

4808

JOSIP KREGAR

oblastveno preizkušeni mestni tesarski mojster

LJUBLJANA, Cesta na Kodeljevo šte. 2

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, in sicer: vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzema po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrejša, balkone, vrtno utice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stojnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaše.

4385

„AMERICAN“

d. z. o. z.

Uvoz Izvoz

na debelo

Paviljon „H“, prostor 289 na velesejmu.

Upravištva časopisov in podjetja, ki razpošiljajo periodične cirkularje, opozarjamo, da si ogledajo ameriški ročni stroj za lepljenje naslovov. Ena oseba jih priлеpi 3000 na uro. Stroj enostavno delo. Velik prihranek na stroških dela. — „Gillete“, ameriške brivske priprave po polovični cenl. — Za lesne trgovce in lastnike gozdov: Preizkušene ameriške lahke motorne žage za podiranje dreves in razžaganje na hlode. — Imamo tudi druge prvovrstne, konkurence znožne ameriške produkte, za katere se oddajajo odgovornim interesentom

zastopstva za vso Jugoslavijo.

Veliki inkvizitor

Ljubzenski roman iz najramotnejše dobe človeške zgodovine.

XXXIV.
Strela z jasnega.

Vreme je bilo prekrasno. Z vedrega neba je žgalo sonce, da je začela ponavljati vročina neznozna. Po prašnih, razbeljenih cestah se je razhajalo ljudstvo.

Pravkar je minila v katedrali maša. Mrlja andaluzijska lica, opaljena po obrazu, po krvi in boji še vedno arabika od prirode vesela, zgovorna, so hodila na čelu žig robstva in bojazni. Velike črne oči so ostajale skrite pod gostimi trepalnicami in vse ustne, trepetaje se v instinktivni želji po poeziji in petju, so onemele. Nad narodom je visel neprestano meč in ljudje so živeli kakor pod vislicami, neprestano tresoč se pred ovađahi in morilci.

Tudi poslednji možki so že ostavili katedralo in le še nekaj starih žensk je klečalo na golem cerkvenem tlaku. Modile so, trkale se na prsi in tiho vzdihovale. Kdor jih je videl v črnih mantiljah klečati na grobnicah, ki so zavzemale vse cerkveno podzemlje, bi lahko mislil, da so spokorniške duše, ki so vstale iz grobov ali da so žalostni kipi onih, ki pod pločami razpadajo v praš in pepel.

Vonj kadila je polnil gosti zrak, skozi pisana okna so prodirali medli žarki proti zašiljenim obokom, pred oltarji je hladil polmrak, za stebrovjem in po kotih pa je ležala tema.

Za temi stebri so stali trije možje v temnih plaščih. A drugi ni vedel za drugega. Stali so negibni kakor sohe. Bili so Mandamiento, Manofina in don Valero.

Vsi trije so imeli isti naklep. Vsi trije so čakali le še hipa, da ga izvrše. Nepremišljeno so zrlil k velikemu oltarju. Na spodnji stopnici je klečal dominikanec skienjenih rok, ponizno sgrbljen in očividno pogreznjen v globoko pobožnost. Njegova na temnu do kože obrta glava se je svetilkala iz polmraka in se sklanjala včasih do tal. Dominikanec se je delal, kakor da poljublja stopnice.

Bil je Peter Arbues, kanonik in veliki inkvizitor. Bil je žalosten, potr in jezen. Najbolj pa jezen. Blamaže in ponižanja pri razpravi proti Ivanu Avilskemu ni mogel preboleti. Hotel se je maščevati nad predrznežem, ki ga je tožil na madriškem dvoru ter s svojo zgovornostjo izposloval kraljevski dopis. Karlova omahljivost in popustljivost vendarle ni bila odkritosrečna.

Ali ni morda kralj sam povzročil rešitve grofa Argosa in dal Ivanu Avilskemu na razpolago svojih ljudi? Prav mogoče je, da so bili ljudje, ki so vdrl v jetnišnico, naskočili spreved na poti k avtodafaju ter izvršili zavratni atentat na inkvizitorja, kraljevske kreaturo pod vodstvom apostolovim.

Karel je bil vedno dvorezen nož. Peter Arbues, okruten in predrzen navzdol, je bil strahopeten navzgor. Zato mu je upadel ves pogum.

Prve dni po nesrečni razpravi z Avilskim ga je minila vsa energija. Potem je ukazal, naj primejo in privedo apostola drugič v inkvizicijsko ječo ter je hotel nemudoma poročati tudi najvišjemu sodnemu dvoru.

Toda familijari so dognali, da je Ivan izginil iz Sevilje ter odjezdil na muli neznan kam.

Ta dogodek ga je potrl docela. Ves izgubljen je taval po palači in se zatekal v katedralo, slede se moliti. Toda niti v molitvi ni našel uteh in miru.

Temna slutnja, da mu grozi nevarnost, ga ni ostavila več.

In slutnja ne vara nikoli. Pravkar so se dvignile tudi starke s plošč in odpravile iz cerkve. Ostale so le še tri, ki so bile zadremale in so zdaj trdno usnule.

Skozi stranska vrata je tedaj vstopil v katedralo mlad dominikanec. Bil je v urnih korakov velikemu oltarju.

Arbues se je ozri in spoznal patra Jožefa. Navidezno se je inkvizitor vnovič potopil v molitev, a v resnici se je hotel čimprej dvigniti ter oditi s svojim ljubljencem.

Tudi Jožef se je ustavil par korakov za inkvizitorjem. Toda pokleknil ni. Kakor bi se obotavljal, je počasi in tiho odprl ograjo k apsidi ter stopil tesno za Arbuesa.

Inkvizitor se je prekrizal, vstal in se ozri na patra. Jožefov pogled pa je bil tako strašen, da je viknil:

«Kaj je s tabo?»

Toda odgovora ni dobil. Jožef je bliskoma dvignil desnico in sunil inkvizitorja v vrat.

Inkvizitor se je opotekel ter se zgrudil na stopnice, iz vratu pa mu je brizgala kri.

«Jožef! Jožef!» je še zahropel inkvizitor, se grabil za vrat in mlatil s krvavimi rokami okoli sebe. Pod njim se je nabirala luža.

Jožef pa se je sklanjal z razprostrtimi rokami nad njim in sikal:

«Spominjaj se Pavla, moje neveste! — Spominjaj se Eleonore, moje matere! — Spominjaj se Petra Vibery y Cazalla, mojega očeta! — Spominjaj se Avgušlina in Frana, mojih dveh bratov! — Spominjaj se Beatrice, moje sestrice! — Jaz sem Fernando! Jaz sem rešil Doloro Argoso iz tvojih krempljev! Jaz sem rešil apostola! Zdaj pa umri, umri, umri, ti prekletli!»

In končno je zakričal na ves glas: «Peter Arbues, Bog je pravičen!»

Izza stebrov so skočili skriti trije možje. Drug drugega so se prestrašili in potegnili bodala. Toda spoznali so se, klicali patra Jožefu:

«Bežite! Prejel je zasluženo kazen! A zdaj se rešite!» — In nato so tekli iz cerkve.

Tudi stare ženske so začele kričati in javkati. Nato so tekle iz cerkve, ko-

škor so jih nosile roge noge, ter so se drle bričavo in vreseče:

«Morilci! Morilci! Gospod veliki inkvizitor je umorjen!»

Ljudje so se ustavljali in nato hiteli v katedralo. V par minutah je bila cerkev obkoljena po bričih in familijarih, in ko je prišel neki alguazil, je našel velikega inkvizitorja onesveščenega pod zadnjo stopnico k oltarju, a poleg njega patra Jožefa, ki je stal nad njim kakor blazen ali okamenel.

«Častiti oče, kdo je storil ta zločin?» je vprašal alguazil.

«Jaz sem ga in nihče drugi,» je odgovoril Jožef.

«Kaj vendar govorite!» je strmel alguazil. «Častiti oče, razburjeni ste... Kdo je morilec? Morda ste ga videli?»

«Jaz sem ga... sedem let sem odlašal... zdaj pa je mera prekipela... Evo, tu je še moj nož!... Vse sem izgubil na svetu... za nikogar nisem več potreben — rad umrjem...» je dejal pater Jožef ter se opotekal kakor pijan.

Očividno so mu živci odpovedali, še par hipov in zgrudil se je tik inkvizitorja.

Cerkev pa se je polnila vedno bolj. Familijari so dvignili na nosilce Arbuesa in patra Jožefa, da ju odnesejo. Prvega v inkvizitorsko palačo, a drugega v tonzursko temnico.

Ljudstvo je spremljalo alguazile in familijare, ki so odnašali žrtev in morilca. In cele tolpe so javkale ali preklinjale:

«Joj, joj, sveti mož nam umre!»

«Smrt morilec!»

«Pobite satana!»

«Tako pobožen, tako pravičen, tako junaški borilec za čistost sv. vere je bil, pa so ga zavratno umorili!»

«Gorak je odšel v nebesa mučenik-svetnik!»

«Najbližji šlovec je bil! Škoda zanj. Takega ni več v Španiji!»

Kričalo se je vse križem, najbolj pa

so se drli oni, ki so imeli največ maš na glavi ter so se hoteli prikupiti familiarom. Hinavstvo in licemerstvo je bruhalo v psovkah in vzdihljajih na dan. V resnici pa ni bilo nikogar razen familjarov, ki bi se ne veselili, da je poginila inkvizitorska zver, ki so se je bali vsi in ki se je gnusil vsem.

Inkvizitorja so nesli v palačo po mramornih stopnicah, navzgor skozi stebroviti vestibul, po dolgih, z marmorjem tlakovanih hodnikih in skozi več prekrasno opremljenih, z največjim razkošjem napolnjenih dvoran. Pri nesli so ga v spalnico, ki je bila vprav orientalsko luksuriозна. Tam so ga položili na širok nizek divan, ki se je vlekel okoli zidu treh sten in je ob četrtri stala ogromna postelj pod brokatnim baldahinom.

Don Filip in sluga so ga jokaje začeli slačiti iz okrvavljene obleke in ga umivati. Zelezna košulja, povsem nepokvarjena, se je držala telesa kakor prirasla. Nihče je ni znal odpeti, zaman so jo skušali prerezati. Tako so jo morali pustiti na njem. Zdravniki so zašli in z obližem stisnili strašno rano na vratu. Dasi čila odvodnica ni bila prerezana, so vendar dvomili, da bi bilo mogoče ranjena še rešiti.

Več ur so se mučili z njim, preden se je inkvizitor zavedel. Toda bil je tako slab, da je kmalu zopet globoko zaspal. Zvečer so ga z močnimi vonji in z ledom zbudili znova, ga deli v sv. poslednje olje ter ga nato pustili na miru.

Gubernator Henriquez, inkvizicijski svetnik in sodnik, zdravniki in don Filip so bdeli pri njem vso noč.

Opétovano se je Arbuesa bledlo in v grozi je iztezal roke, drgetal in ječljal nerazločne besede. Potem je omagal in ječal, ječal...

Proti jutru je hipoma planil po koncu, z razrogačnimi očmi je strmel v okno ter zahropel:

«Pavla! Pavla!»

(Dalje prihodnjé.)

Knjige za meščanske šole.

I. razred:

Veliki katekizem. Din 18.—
Volc, Zgodbe sv. pisma. Din 30.—
Brinar, Čitanka za meščanske šole, I. del. Din 22.—
Hauptman, Računica za meščanske šole, I. del. Din 11.—
Bučar, Zgodovina starega veka. Din 35.—
Macher, Prirodopis za meščanske šole, I. stopnja. Din 18.—
Senekovič, Fizika in kemija za meščanske šole, I. stopnja. Din 12.—
Družovič, Pesmarica, III. del, višja stopnja. (V tisku)
Zemljevida: Slovenija, Jugoslavija.
Muller, Deutsches Sprachbuch, II. del. (Neobvezen predmet.) V tisku.

II. razred:

Veliki katekizem. Din 18.—
Stroj, Kratka zgodovina katoliške cerkve. Din 36.—
Brinar, Čitanka za meščanske šole, II. del. Din 28.—
Hauptman, Računica za meščanske šole, II. del. Din 17.—
Macher, Prirodopis za meščanske šole, II. stopnja. Din 25.—
Senekovič, Fizika in kemija za meščanske šole, II. del, 3. natis. Din 18.—
Družovič, Pesmarica, III. del, višja stopnja. (V tisku.)
Haardt-Orožen, Zemljepisni atlas. Din 2-60.
Fink-Kožuh, Lesebuch, I. del.
Lesica-Lokovšek-Mole, Prva srbska ali hrvaška čitanka. Din 15.—

III. razred:

Veliki katekizem. Din 18.—
Stroj, Liturgika, II. izdaja, 1916. Din 35.—
Brinar, Čitanka za meščanske šole, III. del. Din 28.—
Hauptman, Računica za meščanske šole, III. del. Din 20.—
Macher, Prirodopis za dekliške meščanske šole, III. del. Din 32.—
Senekovič, Fizika in kemija za meščanske šole, III. del. (Drugi natis.) Din 15.—
Družovič, Pesmarica, III. del, višja stopnja. (V tisku.)
Zemljevida: Slovenija, Jugoslavija.
Fink-Kožuh, Lesebuch, II. del.
Lesica-Lokovšek-Mole, Prva srbska ali hrvaška čitanka. Din 15.—

Nastavni razred:

Veliki katekizem. Din 18.—
Hauptman, Računica za meščanske šole, III. del. Din 20.—
Bučar, Zgodovina starega veka. Din 35.—
Haardt-Orožen, Zemljepisni atlas. Din 2-60.
Macher, Prirodopis, I., II. in III. del. Din 75.—
Senekovič, Fizika, I., II. in III. del. Din 45.—
Družovič, Pesmarica, III. del, višja stopnja. (V tisku.)
Fink-Kožuh, Lesebuch, II. del.
Lesica-Lokovšek-Mole, Prva srbska ali hrvaška čitanka. Din 15.—

Vse te knjige se dobe
v Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica št. 54
nasproti glavne pošte

Dr. Groyer
zopet
ordinira.

Cenjenemu občinstvu naznanam, da sem 48:5 otvorila v Spodnji Siskti, Jernejeva cesta 58, trgovino z galanterijo in šolskimi potrebščinami in se tozadevno pripravim Ivanka Bizovičar.

Franc Rnez
Angela Repovž
poročena
Trata - Koludrje

Stavbena
parcela

z industrijskim troom v naj lepši legi se cenjo proda.
Tavčar & Svetina,
Ljubljana, Gosposvetska c. 6

Josip Kliman
tvornica baterij in galanterijskih potrebščin
Zagreb

Trgovina in poslovalnica, Akademski trg št. 7. Telefon št. 9-70.

Ne pozabite obiskati razstavnih prostor na velesejmu št. 218, kjer boste našli najcenejšo baterije, žepne svetiljke, palilnike, dvojne in enostavne, karnise, nažigajoč krementa itd. 4784

Ne smete opustiti posetiti

SINGER
Paviljon „F“, oddelek šte. 155
na Ljubljanskem velesejmu

POSETITE NA VELESEJMU PAVILJON „I“
domačih tovarn čevljev trdke PETER KOZINA & CO.
pod zaščitno znamko „PEKO“.

Najnavejša izdelava

Novost!

galanterijskega blaga!

Galanterijsko blago domačega izdelka.

Tvornica umetnega marmorja
«LIPOLIT»
Ljubljana d. z. o. z. Slomškova ul. 19

Izdelovanje betonskih plošč v imitaciji marmorja v vseh barvah s trajnim, vsem eruzijam kljubujočim bleskom.

Specijalna uporaba za stenske obloge, plošče za pohištvo, sklepalne plošče, napisne plošče itd. 4480

Edino patentirano podjetje te vrste v Jugoslaviji.

Naprodaj:

Gostilna in trgovina s posestvom, 13 oravov, ob železnici na Gorenjskem, z vsem inventarjem za 350.000 Din.

Gostilna, zelo prometna, v večjem industrijskem kraju, s vsem kuhinjskim, gostilniškim in kletarskim inventarjem za 325.000 Din.

Dve dobro ločeni gostilni sredi Ljubljane za 400.000 Din in 625.000 Din.

Več vil z vrtom in prostimi stanovanji v Ljubljani in even Ljubljane za 300.000 Din do 1 milijona Din.

Kmetstvo posestvo, 28 oravov, z enonadstropno hišo in gospodarskimi poslopji, arondirano, za 275.000 Din.

Mlin, enonadstropen, 20 minut od železnice, s 4 pare karnov, za 150.000 Din.

Grad, 11 sob, s parkom, vrtom in vpljano gostilno na Gorenjskem, za 175.000 Din.

Razen tega **trgovsko in obrtno hišo**, razna kmetaka posestva od 3 do 80 oravov, stavbene parcele od 15 Din za meter naprej, industrijska podjetja itd.

Realitetni pisarni, Ljubljana Poljanska cesta 12.

Prporočamo knjigo
Dr. Jos. Tičar
Nalezljive
bolezni.

Opis vseh važnih nalezljivih bolezni z navodili za nego bolnikov. 5 slikami.

Cena s poštno vred 20 Din 50 p.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službo itd.
naj inšertira v „Jutro“

THE REX CO.

Ljubljana Gradlišče 10. Ustanovljeno 1906. Zagreb Duga ulica 32.

Paviljon H. št. 290.

Pisalne stroje Razmnoževalne aparate Računske stroje

Pisarniško pohištvo ter vse pisarniške potrebščine

Domace vesti

DOBRUDZA 1916.

Jugoslovenski dobrovoljci obnavljajo osmo obletnico svojega krvavega boja za Svobodo in Ujedinjenje. Blagoslovljajo spomin na tiste dni jeklenih bojev in na trupla svojih tovarišev, ki osmo leto gnijo v poljanah plodne Dobrudže ob Crnem morju.

Kost kosti, kri krvi troednega rodu je ostalo čvrsto pokoljenje, ki ga je vojna usoda stisnila v vjetniške tabore v Odesi. Mrznja do avstrijskih krvnikov, ki se je tam močneje razplamnela, je združila mlade borec k obrnjemu bajonetom. V Odesi se je tekom poletja 1916 formirala prva divizija jugoslovenskih dobrovoljcev, broječa 242 častnikov in 17.925 legionarjev. Šebov, Hrvatov, Slovencev, deloma tudi Čehov in Rusov. Tok dogodkov — rumunska napoved vojne centralnim državam — je pospešil odhod divizije v ogroženi predel vzhodne fronte, v Dobrudžo. Divizija je po dolgih marših komaj legla v strelske jarko, je 7. septembra zagrnela uverturo krvave epopeje, ki je trajala nad mesec dni. Prvi dan je divizija izgubila 3 častnikov in 158 vojakov, bolgarske legije so bile desetkrat toliko! 8. septembra, na današnji dan, je divizija bila na čeli črti v ognju.

Bolgarji so bruhali pekel, prodrli giso. Tekom septembra in oktobra, kakor dolgo je divizija stala v neprestanem ognju, os se dobrovoljske vrste zredčile za 2613 mrtvih in 7370 ranjenih!

Večnaja pamjat belim kostem jugoslovenskih borecev v neopevanih in neposvečenih poljanah Dobrudže! Zdravo, dobrovoljci, žive priče krvavega porajanja Jugoslavije!

Oglas za nedeljsko številko «Jutra» se sprejemajo v upravi «Jutra» (Prešernova ulica 54) še danes dopoldne do 12.

Proslava rojstva prestolonaslednika v Ljubljani. Včeraj, ob 10. dopoldne, se je povodom rojstva prestolonaslednika vršil v stolnici slovesni «Te deum», ki ga je opravil stolni prošt Andrej Kalan. Navzoči so bili: veliki župan dr. Lukan, vsi konzularni zastopniki inozemskih držav, komandant dravske divizije polkovnik Vučković, načelniki vseh državnih in civilnih oblasti, številni ljubljanski občinski svetniki, oficirski zbor, zastopniki raznih korporacij in društev, kakor tudi mnogo občinstva. V cerkvi je sviral oddelek godbe dravske divizije. Drjavni uradi so bili včeraj zaprti. Tudi v pravoslavni kapeli vojvode Mišića in v protestantski cerkvi so se vršile žalvalne službe božje.

Proslava rojstva prestolonaslednika v Mariboru. V stolni cerkvi je zapel škof dr. Karlin ob navzočnosti zastopnikov uradov in oficirskega zbora in predstavnikov raznih korporacij ter številnega občinstva slovesni «Te deum», v kapeli vojašnice Kralja Petra pa je opravil cerkveno slovesnost prota Trbojevič. Po ulicah so še večkrat ves dan plapolale zastave, uradi so bili zaprti, v ljudskih šolah je učiteljstvo decel razložilo pomembni dogodki v vladarski hiši. Popoldne je vojaška godba priredila ob veliki udeležbi občinstva v parku koncert pod vodstvom kapelnika Herzoga.

Za današnje glavno skupščino Ciril - Metodove družbe v Ptuj so priprave dokončane. Vsa slavnost bo res imponantna, če bo le vreme ugodno. Že včeraj popoldne je prisnel v Ptuj predsednik Andrej Senekovič v spremstvu več družbenih funkcionarjev. Odbor ptujske podružnice Ciril - Metodove družbe jih je sprejel na kolodvoru zelo priščno.

H krvavemu spopadu na Ilici. Truplo policijskega kontrolorja Mihe Galoviča, ki je bil o priliki patriotskih manifestacij povodom rojstva prestolonaslednika v četrtek zvečer nestrležen na Ilici v Zagrebu od separatistov, so tekom včerajšnjega dne prepeljali v prorekturo. Med demonstracijami ste bili ranjeni dve osebi, in sicer Milka Mogoljak in Miroslav Strašek. V četrtek zvečer in tekom včerajšnjega dne je policija aretirala okoli 150 Hanaovcev, ki so osumljeni, da so prisostvovali pri napadu na Ilici. Nanašalec kljub obširnim poizvedbam policija še ni izsledila. Razpisana je nagrada 10 tisoč dinarjev za onega, ki bi mogel dati policiji zanesljive podatke.

Beograd za sirote. Občinski odbor beograjski je povodom rojstva prestolonaslednika sklical svečano sejo, na kateri je med drugim sklenil, da povodom rojstva prestolonaslednika pokloni Materinskemu združenju 100.000 dinarjev za one otroke, ki so brez očeta in matere.

Ustanovitev učiteljskega v Prilepu. V Prilepu v južni Srbiji se prihodnji mesec tvori novoustanovljeno učiteljske. Z ustanovitvijo tega zavoda se bo zadostilo nujni potrebi, ker je bilo doslej v celji južni Srbiji le eno učiteljsko, in sicer v Skoplju.

Ostavka narodnega poslanca. Narodni poslanec za severno Dalmacijo, gosp. Uroš Desnica, član radikalne stranke, je iz rodbinskih razlogov podal ostavko na poslanski mandat. Na njegovo mesto pride v skupščino G. Subotić.

Inženjski kongres v Splitu. Včeraj je bil v Splitu otvorjen kongres jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, ki bo trajal do 12. septembra. Otvoritvene seje se je udeležilo nad 200 inženjerjev in arhitektov iz raznih krajev naše kraljevine.

Dva nova slovenska odvjetnika na Gorškem. Dr. Stojan Brajša je otvoril te dni v Gorici svojo lastno odvjetniško pisarno. V Ajdovščini pa je otvoril svojo pisarno odvjetnik dr. Slavko Fornazarič.

Konec afere «črna roka». Radoje Janković, bivši erbski major, sedaj dunajski dopisnik beograjskega dnevnika «Vreme», ki je bil, kakor znano, obsojen v Solunu v fazonoznem procesu «črna roka», se vrača v Beograd in stavlja na razpoložnje sodišču. Radoje Janković je že pred desetimi dnevi zaprosil pri našem konzulatu na Dunaju za potne listine, da se povrne v domovino. Domneva se, da bo v kratkem pomiloščen.

Novica o veseljem dogodku v kraljevi hiši se je v Ptuj raznesla okrog poldnova. Vsi javni uradi so takoj razobešili zastave in njim so sledili tudi slovenski lastniki hiš, za temi pa so počasi prihajali naši Nemci, drug za drugim v velikih predelkih, kakor kakšne sramežljive devčke. Seveda marsikatera nemška hiša ni imela sploh nobenega znamenja. Sokolstvo se je takoj popoldne obrnilo na našega župana g. Loziškega z vprašanjem, kaj namerava ukreniti in ga prosilo, naj bi priredil zvečer bakljado in razsvetljavo mesta. Zgodil se je pa nečuvši škandal, da je g. župan zastopnika Sokolstva nahrulil, češ, da on nima za take stvari časa, ker ima dovolj drugega dela in ne živi od parade. Na prošnjo, da naroči vsaj mestno godbo, da lista sodeluje pri bakljadi, je odvrnil, da nima za to nikakega kredita. Sokolstvo je v zvezi z vojakom, katerim so se sicer nekoliko pozno pridružili tudi ptujski gasilci, vkljub temu priredilo prav lepo bakljado in samo naročilo godbo. Zvečer je bil gospod župan ponovno opozorjen, da se bo bakljada na vsak način vršila, četudi brez sodelovanja mesta in da naj razglasi razsvetljavo in naroči vsaj mestno godbo za sodelovanje. Župan je to kakor tudi poziv g. glavarja odklonil in se je tudi mestni magistrat posebno izkazal s svojo egipčevsko temo o priliki bakljade. Tudi razne nemške družine so imele svoja stanovanja hermetično zaprta s polkami, da so bile videti hiše, kakor izumrle: po bakljadi pa je bilo v njihovih hišah neverjetno živahno razpoložnje in vse razsvetljeno. V Ptuj so bili slučajno navzoči tudi gostje iz Srbije, ki so se grozno škandalizirali, ko so zvedeli za županov nastop. Bakljada se je ustavila pred okrajnim glavarstvom, ki je bilo s stoterimi lučnicami okrašeno. Glavar g. dr. Pirkmajer je imel na zbrano občinstvo lep patriotski nagovor. Včeraj pa se je vršila slovesna maša. Namesto, da bi se bil g. župan udeležil kot predstavnik mesta, se je javil bolnega. G. županu povejmo odkrito, da se ne bomo dali več tako žaliti v našem narodnem in patriotskem čustvu. Če tu ne poseže vimes nobena oblast, bomo z g. Loziškim znali sami obravnavati. GG. socializmom pa čestitamo na njihovem pristahu in županu.

Veseli dogodek v kraljevi hiši in upokojenci. Iz krogov upokojencev smo prejeli: Ves jugoslovenski narod je sprejel z nepopisno radostjo vest, da se nam je rodil priče, prestolonaslednik in bodoči kralj. V tem svečanem trenutku je zadrželo tudi naše srce neizmernega veselja in radosti in to tembolji, ker nam je dal ta trenutek novih upov, da bo naša ministristvo ob priliki, ki je utrdila bodočnost naše države in tesneje zvezala narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, postavilo spomenik v naših sredi in sredi naših žena in otrok s tem, da nam bo zagotovila naše in naših družin bodočnost ter nam zboljšala naš žilostni položaj. Kakor se vsak Jugoslovan z odkritostnim spoštovanjem spominja našega prvega kralja Petra kot našega osvoboditelja, tako bomo ves čas proslavljali našega prestolonaslednika kot osvoboditelja naše bede in nesgodnjega pogina. Naši krajevni dvojici izrekamo najskrenejše čestitke za vdanost, našemu prestolonasledniku pa ključemo: Bog ga živi in ohrani v sreči in srečo svojega naroda, ki ga sprejema dar nebes, kot vez srečne bodočnosti. Bog živi in ohrani našega kraljeviča, Bog živi in ohrani našo kraljevsko dvojico!

«Uradna lista». «Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v številki 84 carinski postopnik glede dvovalutnosti, nadalje pravilnik o poštno-telegrafskem muzeju in postopnik o zaslanem uvozu pergamentnega papirja za zavijanje in izvažanje silv.

Nov kazenski zagovornik. Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo dok-

tor Franca Zenka, odvjetniškega kandidata v Kranju, v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

Pravniška vest iz Maribora. Ostavko na državno službo je podal pri mariborskem okrožnem sodišču sodnik dr. Jereb in stopil v notarsko pisarno. Najboljši sodniki zapuščajo državno službo, ker ne morejo izhajati s plačo.

70letnica gđ. Ljudmille Roblekové. Gospodična Ljudmila Robleková, ena najlepših naših narodnih žena, praznuje jutri 70letnico svojega rojstva. Kot vzorna narodna žena se še sedaj s prav mladostnim veseljem in vnemstjo udeležuje v številnih ženskih društvih. Bila je tudi od ustanovitve naše Ciril-Metodove družbe, t. j. celih 37 let, njena zvesta delavka. Kljub visoki starosti je jubilatka še čvrsta in zdrava in polna humorja, dasi jo tare težko gmotno stanje, katero po svoji 40letni vestni službi kot nekdanja notarska uradnica ni zaslužila. Njena znanje in prijeteljice so ji priredile večeraj smiran sestaven, pri katerem so se jo spominile s skromnim darom. Jubilatki ključemo tudi mi iz dna srca: Bog jo živi še dolga leta!

Himen. Poročil se je včeraj v Ljubljani g. Pavel Perles z gđ. Vlado Bekovec. Čestitamo!

Nov občinski gerent v Sorci. Namesto Franca Demšarja, ki se je zaradi bolehnosti odpovedal občinskemu gerentstvu v Sorci nad Zelezniki, je imenovan za gerenta Lovro Pintar, poštar v Sorci. Franc Demšar, ki ostane še nadalje v gerentovem sodstvu, je imenovan za gerentovega namestnika.

Solski zdravniki na srednjih šolah v Ljubljani. Zdravstveni odsek v Ljubljani razpisuje dva mesti solskih zdravnikov na srednjih šolah v Ljubljani. Obe mesti sta honorirani, odnosa stalni s plačo 8., oziroma 7. činovnega razreda. Prošnjo je vložiti do 1. oktobra.

Spomenik padlim vojakom. V Gorjah pri Bledu bo jutri na slovesen način odkrit spomenik v svetovni vojni padlim vojakom gorjanske občine. Na mramornati plošči so ovekovečena 108 imena padlih domačinov-vojakov. Spomenik stane 80.000 kron. Izklesal ga je radovljiški kamnosek.

Mestni magistrat celjski razglasi: Vseled popravi kapucinskega mostu bo počen s 7. t. m. kapucinski most do nadaljnjega za promet z vozovi, avtomobili, motornimi dvokolesi, tovornimi in jahalnimi živalimi odprti samo do 7. jutraj, od 12. do 13. popoldne in od 17. popoldne dalje. Most smejo uporabljati le vozovi, ki niso obloženi z več kot 2000 kg. Voznja žez most je dovoljena vedno samo za en voz. V služnji, da dospe v istem času drug voz k mostu, mora slednji toliko časa počakati, da pride prvi žez most. Prestopke kaznuje mestni magistrat.

Cipkarice gospodična. Dva rodova se nosijo klekane čipke, kupljene pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo 2-I. Garantirano samo lepo delo iz trpeznega, pristnega lanenega sukanca. V prometu so tudi enake čipke iz bombastnega sukanca (Glanzgarn) na videz lepe, a trpe le nekaj let ter zgube po prvem pranju svojo obliko ter se nikakor ne morejo z našimi primerjati. Za slabo blago je vsaka cena pretirana, dobro blago pa ni nikdar predrago. Čipke se dobe, dokler traja sedanja zaloga sukanca primeroma še po nizki ceni, zato naj nobena gospodična ne zamudi prilike ugodnega nakupa. Prodaja se tudi lepo kolekcijsko blago. Čepe in čipkarice dobe vse potrebščine za klekanje in vživavanje kolekcijske po najnižji ceni. Oddaja se tudi delo na dom (dober postranski zaslužek). Sprejemajo se tudi naročila za izdelovanje čipk in kolekcijske po zadržanih ali zadržanih vzorcih. Glej tudi današnji inerat.

Pismo naših fantov iz Debra. Naši fantje 12. pešad. puka «Cara Lazara» v Debru v Macedoniji nam pišejo: «Minile je ravno 6 mesecev, odkar smo zapustili svojo ožje domovino in prispejli po tridnevnem napornem potovanju v Debar. Poprej smo doma vselej slišali, da je Macedonija prava pustinja, kar pa nikakor ni res. Sicer so v remlji drugič obitjali kakor pri nas, ali Slovci se vamau privadi. Tudi hude poleto vredno smo že poznali. Prepričani pa smo, da v naših krajih sedaj ne uživajo tako dobrega grozdja, sedaj itd., kakor mi v Debru in tudi ne po take siskije ceah. Ena oka (1,25 kg) grozdja velja 5 dinarjev, ena oka najfinjših krušk 4 Din. Največvirineje pa je, da imamo zelo dobro in zdravo vodo. Zato želimo fantem, ki bodo pokližali jeseni ali spomladi k vojakom, da pridejo v te kraje, kajti lahko rečemo, da smo vsi zelo zadovoljni, da smo spoznali naše brate na jugu, njihove žene in rodovitne kraje naše domovine. Pozdravljamo vse prijatelje in znance in jim ključemo: Da svidenje žez pet in pol mesecev: Joško Peršak, Albin Konjedič, Joško Kolarič, Joško Heršič, Anton Vrčjak, Janko Vajš, Albin Horvat in France Murn, fantje 12. pešad. puka «Cara Lazara» v Debru.»

Bogat ribji lev. V šibeniško ribarnico so prošlo sredo pripeljali tri ogromne tune (scomber thianus) Eden je bil dolg 2,4 metra in 186 kilogramov težak, drugi dolg 1,98 metra, težak 127 kilogramov, tretji pa je bil dolg 1,86 metra, težak pa 118 kilogramov.

Strelna ubila «kvartopirca». V selu Odžaci v Volvodini je strelna udarila v hišo ekonoma Lovrenca Maja, ki je ravno igral tarok s tremi tovariši. Maj je ostal na mestu mrtve, dočim so bili njegovi tovariši težko ranjeni in ožgani. Prepeljali so jih v novosadsko bolnico, kjer so jim nudili prvo zdravniško pomoč.

Izgubila dar govora. Šivilji Ljubici Sarman v Zagrebu je postala na ulici slabo. Zgrudila se je nezavestna na tla. Ko so jo zavedla ni mogla več govoriti. Pisati je že znala ter je napisala naslov svojih staršev, da so jih obvestili o nesreči. Zdravniki stoji sedaj pred zagotovitvijo, zakaj je deklica izgubila dar govora.

Požar na Dolenskem. V Velikem Slatniku v novomeškem okraju je pogorela te dni Eribova hiša tik cerkve. Požar je uničil tudi veliko množico poljskih pridevkov. Škoda se ceni na 900.000 kron, ki je le deloma krija z zavarovalnino.

Parna žaga v Smederevu pogorela. Iz Smederova poročajo, da je tamkajšnja velika parna žaga, last industrijalec Jovana Živkovića te dni pogorela do tal. Požar je trajal štiri ure. Škoda nad 2.500.000 dinarjev.

Električna masaža lica in manikura za gospode in dame ter vsa lasna dela strokovno izvršujejo; poseben oddelek za striženje otrok, separiran vhod za dame skozi vežo; zaloga parfumerije, moderna higijenična brivnica. Aleksander Gjad, Kongresni trg 8. 1922

Za vse, ki prihajajo v Ljubljano po zdravila, je najpriročnejša nova lekarna Ramor, na Miklošičevi cesti v neposredni bližini glavnega kolodvora. 1819

Cudili se boste uspehom, ki jih doseže z «tlofani» hranilno moko za dojenčke in otroke. Glavna zaloga: Drogerija «Adrija», Ljubljana, Šelenburgova ulica. 157

Izgubila se je torbica z rdečo listnico. z noskom 1700 do 1800 Din, od južnega kolodvora v Ljubljani proti Dunajski cesti, Gosposvetski cesti in dalje po cesti do Radovljice. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi na Poljanski cesti št. 5, I. nadstr., Logar.

Šolstvo

Konservatorij Glasbene Matice v Ljubljani. Vpisovanje v glasbeno šolo in na konservatorij se vrši te dni od 9. do 12. dop. in od 3. do 5. pop. v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici. Vpisnina znaša 10 Din, članarina pa 25 Din (za starše). Poučujejo se sledeči predmeti: a) glasbena šola: klavir, gosli, splošna glasbena teorija, mladinsko petje. Ukovina za klavir odnosa gosli 70 Din, glasbena teorija je za gojenca, ki obiskuje klavir ali gosli, prosta solnina, sicer stane 15 Din; b) konservatorij: solopetje 150 Din, klavir, gosli, flavta, klarinet, oboa, trombeta, rog pozavna, čelo, kontrabas 90 Din, harmonija, kontrapunkt, instrumentacija, oblikoslovje, glasbena zgodovina za učence, ki obiskujejo kak drug glavni predmet 15 Din mesečno. Vpisovanje traja do 12. septembra. Po dosežanem uspehu vpisovanja sodeč, bo imelo isto zelo velik uspeh ker je pričakovati velikoga števila gojencev tako glasbene šole, kakor tudi konservatorija. Na zavodu poosejo priznane profesorske moči, tako da je uspeh pouka popolnoma zasiguran. Kakšni pa so uspehi na Matičnih zavodih pa so jasno pokazale lanske končne produkcije. Starše prosimo, da takoj vpičejo svoje otroke, ker se 13. sept. prične že redni glasbeni pouk v vseh predmetih.

Na državni kmetijski šoli na Grmu v Novem mestu se prične novo šolsko leto s pričetkom novembra 1923. Prošnje s prilogami je vlagati do 20. septembra 1923. pri ravnatelstvu, ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

Moščanska šola na Jesenicah. Šolsko leto na tuk. moščanski šoli se prične dne 12. septembra. Vpisovanje v I. razred bo dne 11. septembra od 8. do 12. ure. V prvi razred se smejo sprejemati le taki učenci (učenke), ki so že 11 let stari ter so s povoljnim uspehom dovršili V. razred (oddelek) osnovne šole.

Moščanska šola v Ribnici. Šolsko leto prične z mašo dne 12. septembra in 13. septembra z rednim poukom. Dne 11. septembra naj se vpičejo vsi dosežani učenci (učenke) od 8. do 12. ure dopoldne v pisarni ravnateljstva. Novinci se ne sprejemajo, razen par izjem, ker je število učencev(enk) za prvi razred skoro popolno. Pouk bo za sedaj samo v I., II. in III. razredu. V četrtem (nastavbenem) razredu prične pouk pozneje, ko bo odobren prosvetni proračun za šolsko leto 1923.—24. Dne 6. in 7. septembra — vsakokrat začetek ob 8. uri dopoldne so ponavljalni in evden. sprejemni izpiti.

Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Razredni (ponavljalni) izpiti prične v ponedeljek dne 10. septembra ob 8. uri dopoldne. Vpisovanje bo v tokih dne 11. septembra od 9. do 11. ure dopoldne, sprejemni izpiti v sredo dne 12. septembra od 8. ure naprej. V četrtek dne 13. septembra bo ob 9. uri otvoritvena masa v cerki Marijinega Oznanenja, nato v razredih razlaga šol. in disciplinarnega reda ter razglasitev urnika. Pouk prične v petek dne 14. t. m.

Drž. gimnazija v Mariboru. Šolsko leto se tvori dne 12. septembra. Dne 11. septembra popoldne ob 4. uri je vpisovanje lanskih dijakov; ob tej uri so tudi oglašaji učenci I. razreda, ki so v junju polnili sprejemni izpit za ta razred. Sprejemni izpiti za I. razred učencev, ki se oglašajo za september, bodo dne 11. septembra (v torek) od 10. ure dalje. Ponavljalni in dodatni izpiti se vršijo v ponedeljek dne 10. septembra zjutraj ob 8. uri morajo biti vsi pripravnički in gimnazijci zbrani; ako iz nujnih razlogov kateri izmed njih želijo biti vprašani pred tem dnovom, naj to pravdaand javi ravnateljstvu.

Gospodinja šola v Smihelu pri Novem mestu prične s poukom dne 15. oktobra. Tečaj traja do 15. aprila. Prošnje za sprejem je vlagati pri ravnateljstvu šole do 20. septembra in je priložiti rojstni list, zdravniško izpričevalo in zadnje šolsko izpričevalo.

Tečaj za strojeplaje in stenografijo. Na zasebnem učilišču Legat v Mariboru začnejo novi tečaj za strojeplaje in stenografijo dne 1. oktobra in trajajo 4 mesece. Vpisovanje in pojanila v trgovini s pisalnimi stroji Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Ustanovni občni zbor „Enakosti“ v Ljubljani

V četrtek, 6. t. m., se je vršil v gostilni «Pri Levu» ustanovni občni zbor mladinskega izobraževalnega društva «Enakost» v Ljubljani. Občni zbor je otvoril podpredsednik Lovro Sitar s kratkim nagovorom, v katerem je označil smernice in cilje društva. Nato je br. Ivan Sedlar naglašal, da je namen društva, vsestransko izobraževati štane, jim vcepjati narodno zavest in ljubezen do edinstvene Jugoslavije, odgotovati mladino škodljivemu vplivu alkohola in pobojkanju, ter jo pridobiti za vzgojno društveno življenje. Društvo bo delovalo tudi na to, da odvrne mladino od črne in rdeče internacionale, skrbelo za primerna predavanja, ustanovljalo štatalnice in knjižnice, izdajalo lastno mladinsko glasilo, prirejalo učne tečaje, gojilo glasbo, petje, dramatiko in sport itd. Po prečitjanju tajniškega in blagajniškega poročila, kakor tudi pravil, je bil izvoljen za predsednika profesor realke, gosp. dr. Rudolf Kropivnik, za podpredsednika Lovro Sitar, za tajnika Ivan Kolar, za blagajnika Stan Florjančič, za gospodarja Lado Gruden, za knjižničarico Cveta Zadelova, za odbornika Gustav Harmel, za namestnike Franjo Pertot, Ivo Pavšek in Ivan Sedlar, za pregledovalca računov Josip Sušnik in Feliks Bešter.

Po izvolitvi odbora se je spomnil br. Ivan Sedlar rojstnega dne našega prestolonaslednika in so vsi navzoči bratje in sestre vzključili: «Naj živi naš prestolonaslednik!»

Z ustanovitvijo društva «Enakost» se začneja med slovensko mladino nov zdrav mladinski pokret, čigar glavni cilj je, delovati na vzgojnem in kulturnem področju med najširšimi plastmi naše mladine in jo vzgojevati za bodoče dobre državljane in vredne štane jugoslovenskega naroda.

Domace borze

7. septembra:

ZAGREB: V efektih se je živahno poslovilo pri nepremenjeni tendenci. Oslabeli so praški arbiralni papirji. Ravnotako je bilo živahno na deviznem tržišču. Tečaj je padel na bazo ček New-Yorka po 93, a je potem nastopilo polagoma uvrščanje. Nemška valuta je padla že pod 3 dinarje za milijon mark. Notirale so devize: Amsterdam 3700 do 3740, Dunaj 0.132 do 0.133, Berlin 0.0002 do 0.0004, Bruselj 425 do 435, Budimpešta 0.50 do 0.53, Italija 401.5 do 403.5, London izplačilo 427 do 428.75, London, ček, 426.5 do 427.8, New-York, ček, 93 do 94, Paris 522.5 do 527.5, Praga 281 do 282, Švica 1665 do 1705, Varšava 0.035 do 0.04; valute: dolar 92.25 do 93, avstrijske krono 0.125 do 0.1255, češkoslovaške krono 278 do 0, lire 0 do 401; efekti: Hrvatska eskontpina 175 do 177, Kreditna Zagreb 170 do 180, Hipotekarna 150 do 170, Jugoslovenska 163 do 165, Ljubljanska kred. dila 235 do 237.5, Pražediona 1190 do 1197.5, Slovenska 108 do 110, Elaploata-e 235 do 245, Šečerna Osljek 2220 do 2248, Narodna šumska 139 do 142, Našička 160 do 170, Gutman 1440 do 1450, Slavonija 225 do 235, Trbovlje 940 do 960, Union 720 do 0, 7 odst. investicijsko 77 do 78.

BEOGRAD: V devizah je bila danes na borzi nestalna tendenca. Dinar je v Curibu 5.85. Poslov je bilo prilžno in se je vse poslovilo po pariteti. Samo za Zenevo ni bilo blaga, drugde je povprečevanje krito. Notirale so devize: Amsterdam 3700 do 3750, Dunaj 0.128 do 0.13, Berlin 0.000225 do 0.00025, Bruselj 400 do 435, Budimpešta 0 do 0.54, Bukarešta 42.63 do 42.75, Italija 401.5 do 402.5, London 428 do 429, New-York 94.25 do 94.50, Paris 526 do 527, Praga 280 do 280.5, Sofija 0.915, Švica, 1700 do 0.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani, Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra», Odgovorni urednik Fr. Brozovič

Prvovrstna štajerska vina C. Fürst in sinovi.

Zastopstvo: Certalič in Cirman, Medno—St. Vid nad Ljubljano. (Na velesejnu poleg restavracije.)

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

LENASI & GERKMAN

LJUBLJANA, Stritarjeva ul. 4

4590

NIZKE CENE I

USTANOVLJENO 1908

ENGROS - ENDETAILI

Osrednja čipkarska zadruga
pod Trančo I prodaja
Idrijske čipke

iz najfinejšega lanenega sukanca.
Velesejem, paviljon „L“ številka 468.

Po ugodni ceni se prodaja:

12 do 14 HP motor na sirovo olje, v novem stanju,
10 do 12 HP bencin-motor, pripraven za sesalni plin,
12 HP dvovaljni bencin-motor, fabrikat
«Bohr», 12 do 19 HP bencin-motor „Polko“ ter
mali dvovaljni parni stroj za čoln 3 do
4 HP (Schiffsmotor) in mala električna naprava
za 12 do 15 žarnic.

Vprašati pri: M. Herga, Sv. Lenart,
pošta Velika nedelja (Štajerska). 4620

Torej,
srček,
v tem se pač
strinjava: Milda
pijeva le

z
znamko

ČAJNA ROČKA

Ker je izdejen, ga malo uporabiš, pa Te vendar
razveseljuje z izobno aromo in finim okusom.

Čaj z znamko „Čajna ročka“ se dobiva le
v izvornih zavrtih z napisano varstveno znamko
„Čajna ročka“ v vseh z lepaki označenih trgovinah.

Velesejem, paviljon „H“ št. 286. 4631

Ruska domača obrt in umetnost.
(Ruskoje kустarное iskustvo).

Cigaretne doze, umetniške
— škatlice, igrače. —

Prodaja se na debelo in na drobno.
Od danes naprej znižane cene.

Ljubljanski velesejem, Paviljon „E“ št. 58.

„EXPRESS“

ročni ognjegasi aparati

Na ljubljanskem velesejmu
paviljon „E“ št. 529.

Zastopstvo: Viktor Bohinec
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 21.

**20.000 parov čevljev prodajam
po neverjetno nizkih cenah, in sicer:**

Moške čevlje od št. 39 do 46.
Boks, črni, zbiti prej Din 300.— sedaj Din 199.—
Boks, črni, Goodyear „ „ 400.— „ „ 259.—
Boks, črni, Goodyear, dvojni podplati „ „ 450.— „ „ 269.—
Boks, rjavi, Goodyear „ „ 450.— „ „ 269.—
Boks, rjavi in črni, nizki, široka in koničasta oblika, Goodyear „ „ 400.— „ „ 249.—

Ženske čevlje od št. 35 do 42.
Boks, črni, zbiti prej Din 300.— sedaj Din 199.—
Boks, črni, Goodyear „ „ 400.— „ „ 259.—
Boks, črni, Goodyear „ „ 400.— „ „ 259.—
Boks, črni, nizki, zbiti „ „ 250.— „ „ 169.—
Boks, črni, nizki, Goodyear „ „ 300.— „ „ 199.—
Boks, rjavi, nizki, Goodyear „ „ 375.— „ „ 249.—

Fantovske in dekliške čevlje od št. 35 do 39.
Boks, črni, Goodyear prej Din 300.— sedaj Din 197.—
Boks, črni, zbiti „ „ 250.— „ „ 189.—

Delavske čevlje št. 40 do 47.
Bakanče, prvovrstne, podkovane prej Din 182.50 sedaj Din 149.—
Bakanče, prvovrstne, nepodkovane „ „ 150.— „ „ 139.—
Garantirano prvovrstno blago, izdelano po zadnji modi. Pri Engros-nakupi popusti!

Pisarna naročila, pri navedbi vrste čevljev in številke, pošiljam po poštne povzetju.
Kosta Vukašinić, Ljubljana.
Samoprodaja in zaloga tovarne „PETOVIA“, d. d.,
Dunajska cesta (palača Ljubljanske kreditne banke).

**Cognac-Médicinal
Crème-Liqueure
Triple sec**
„ALKO“
d. z. o. z.
Ljubljana, Kolizej
Velesejem, paviljon „L“ številka 483-484

Najboljši uspeh imajo „Mali
ogiasi“ v „JUTRU“!

Srečko Potnik
tvornica sadnih sokov, esenc in eterov
v Ljubljani
Metelkova ulica številka 13
priporoča
naravne sadne soke, arome za nealkoholne
pijače, sadne etere za kandite, esence za
rum in žganje, posebno pa specialne sadne
likerje, odnosno ratafije iz svežega sadja.
Cenjeno občinstvo se opozarja na paviljon
„L“, oddelek 477, na tretjem
Ljubljanskem velesejmu.

Mihael Omaher
Višnja gora

ima razstavljeno v paviljonu „L“ 487 razno
vrstno modno in manufakturno blago za go-
spode in dame po najnižji in brezkonkurenčni
ceni.

Oglejte si vzorce v paviljonu
„L“ 487! 488

PARFUMS CHRYSIS
PARIS
15- Rue du Louvre
Francuska parfumerija
Besprikopna kakvoča
Najelegantnija oprema
Primjerne cene
Za velikog sajma Ljubljanskog
posjetite
Glavno stovarišče za Jugoslaviju
u Škofjoj vesi kod Celja
iii
Skladišče u Ljubljani
Parfumerija „Adrija“
u Selenburgovoj ulici
naprema pošti

STENOTIPISTINJA
izurjena v strojepisju in stenogra-
fiji, zmožna slovenskega, nemške-
ga, oziroma srbohrvatskega jezika
se išče za takojšnji nastop v večje-
tovarniško podjetje pri Ljubljani
— Oziralo se bo le na prvovrstno
moči z večletno prakso. Ponudba
s prepisi izpričeval, referencam
in sliko je nasloviti pod „Marji-
vost“ na upravništvo „Jutra“.

Prva specialna popravilnica pisarniških strojev
IVAN LEGAT, MARIBOR
VRAZOVA ULICA 4. Tel. Int. 434. Tel. Int. 434
Nadomestni deli za pisarniške
stroje vseh vrst. 485

Teodor Korn
Ljubljana, Poljanska cesta 8
se priporoča cenj. občinstvu
za izvrševanje vsakovrstnih
kleparskih in vodovodnih
instalacijskih del 4605
kakor tudi za pokrivanje streh
Vsa stavbinska in kleparska dela v
priznani solidni izvršitvi. Proračuni
brezplačno in poštuno prosto. Po-
pravila točno in po najnižji dnevni
ceni. — — Ambalaža iz pločevine.

Naročajte, čitajte in širite „JUTRO“

LJUBLJANSKA GRADBENA DRUŽBA z o. z.

LJUBLJANA, Rimska cesta številka 13 :: Telefon 527.

Projektira in izvršuje najsolidneje zgradbe vseh vrst. Lastno tesarstvo. Stvarbeno mizarstvo. Točna izvršitev. Parna žaga. 4660